

Jaarverslag 2013

Primus

Inhoudsopgave

	pagina
Voorwoord	3
Toezichthoudend bestuur	4
Samenvatting en leeswijzer	6
Algemeen	7
Missie, visie en doelstellingen	7
Organisatie	10
Organigram	11
Scholen en inrichting Onderwijsteams	12
Leerlingenaantallen	14
Communicatie	16
Onderwijs	18
Personeel	22
Huisvesting en beheer	25
Financiën	29
Risicoparagraaf	32
Continuïteitsparagraaf	34
(Verkorte) Jaarrekening	36
Balans per 31 december 2013	37
Staat van baten en lasten over 2013	39
Kasstroomoverzicht over 2013	40
Samenvatting toelichtingen en bijlagen	41
Overige gegevens	
Controleverklaring	45
Verklaring gebruikte afkortingen	46
Colofon	47

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2013 van Onderwijsgroep Primus. Onderwijsgroep Primus is de werknaam van Stichting Openbaar Onderwijs Skarsterlân en wordt verder in dit verslag genoemd als Onderwijsgroep Primus.

Met dit jaarverslag legt het bestuur verantwoording af naar de ouders, kinderen, medewerkers, medezeggenschapsraden, toezichthouders, gemeentebesturen en andere belanghebbenden. Vooral met het oog op deze horizontale verantwoording is er dit jaar extra veel zorg besteed aan de leesbaarheid van dit jaarverslag.

Wij nodigen u dan ook van harte uit om te reageren; dat kan rechtstreeks of via info@ogprimus.nl.

Het verslag wordt intensief besproken met het Algemeen Bestuur en de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. Daarnaast dient dit document samen met een voorgeschreven elektronische jaarrekening voor de verticale verantwoording richting het ministerie.

Dit jaarverslag ziet er niet alleen anders uit, maar ook de indeling is vernieuwd en verfrist. Door gebruik te maken van begrijpelijke taal en heldere overzichten leveren we een belangrijke bijdrage aan de transparantie van onze organisatie. Precies zoals Onderwijsgroep Primus wil zijn.

Door de krimp nemen de kosten per leerling sterker toe dan de vergoeding per leerling van het ministerie. Dit beeld wordt versterkt door het wegvallen van subsidies van andere overheidsinstanties. Dit is indirect het gevolg van de economische recessie. Nu anticiperen op deze huidige en toekomstige ontwikkelingen is een must om de continuïteit van Onderwijsgroep Primus en de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen.

Blij zijn we met de extra middelen die de sector onderwijs - weliswaar geheel onverwacht - in december 2013 van het kabinet heeft ontvangen. Het betreft hier een bijdrage vanuit het Nationaal Onderwijs Akkoord en het Herfstakkoord.

Iedereen binnen Onderwijsgroep Primus is zich bewust dat er nog vele uitdagingen liggen. Uitdagingen die alleen en uitsluitend gericht zijn op de kwaliteit van ons onderwijs, vanuit de visie:

“toekomstgericht en duurzaam onderwijs met oog voor talent”.

Het jaar 2013 laat zien dat de ingeslagen weg met betrekking tot de reorganisatie zich vormt. Door transparant communiceren, het creëren van voldoende draagvlak en een grote inzet van alle medewerkers, staat Onderwijsgroep Primus er onderwijsinhoudelijk en financieel goed voor.

Wilma van de Venn
Directeur-Bestuurder

Toeziethoudend bestuur

Begin dit jaar heeft er een statutenwijziging plaatsgevonden waarbij de scheiding van bestuur en toezicht binnen de Stichting is aangepast en dat betekent dat bestuur en toezicht nu ook formeel deugdelijk zijn vormgegeven. De overheid stelt algemene kaders en geeft scholen meer ruimte en een grote verantwoordelijkheid. Besturen hebben een zorgplicht voor de scholen en dat vraagt om sterke betrokkenheid en een heldere rolverdeling. Het moet duidelijk zijn wie de leiding heeft en het moet duidelijk zijn wie toeziet op die leiding. De Directeur-Bestuurder (vanaf december 2012 Directeur-Bestuurder) is verantwoordelijk voor het functioneren van Onderwijsgroep Primus en het toezichthoudend (Algemeen-) Bestuur ziet erop toe dat zij die verantwoordelijkheid op een goede manier vormgeeft.

Samenstelling toezichthoudend bestuur

De beschikbaarheid en bereidheid van leden van het Algemeen Bestuur om een bestuurlijke taak uit te voeren is niet vanzelfsprekend. Een bestuursfunctie vraagt niet alleen om een bepaalde expertise maar vraagt van vrijwilligers ook tijd vrij te maken veelal naast de verantwoordelijkheid voor het gezin en de verplichtingen van een baan. Statutair bestaat het bestuur uit zes personen (incl. de Directeur-Bestuurder), waarbij de gemeenteraad op voordracht van het bestuur en de oudergeleding van de GMR de bestuursleden benoemt. De zittingsduur is 4 jaar, met de mogelijkheid van een éénmalige verlenging met 4 jaar.

Zoals uit onderstaand overzicht blijkt, heeft het voltallige Algemeen Bestuur zitting vanaf de oprichting en zal vanaf 2014 plaatsmaken voor nieuwe bestuursleden.

Samenstelling toezichthoudend bestuur situatie per 31 december 2013			
Naam	Functie	Benoeming tot *	Maatschappelijke functie
Harmen L.W. Dijkstra	Voorzitter	1-1-2016	Mediator, Conflictbemiddelaar en Coach
Aarjen Jonker	Vicevoorzitter en personeel	1-1-2015	Sr. HRM adviseur Min. Van Binnenlandse Zaken en Koningsrelaties
Marieke van der Wal	Penningmeester en financiën	1-1-2015	Projectleider en Consultant Prov. Fryslân
Rixt Koen	Secretaris en onderwijs	1-1-2014	Beleidsadviseur in het Voortgezet onderwijs
Marita Jansen	Algemeen lid en juridische zaken	1-1-2017	Bestuurs- en Arbeidsrecht advocaat
* = allen niet (meer) herkiesbaar voor een volgende periode			

Alle leden van het Algemeen Bestuur van Onderwijsgroep Primus hebben geen arbeidsrelatie met Onderwijsgroep Primus, zijn niet op enigerlei wijze verbonden met Onderwijsgroep Primus via samenwerkingsafspraken c.q. -overeenkomsten en hebben niet een direct zakelijk belang bij de stichting.

De vergoeding aan het Algemeen Bestuur is bepaald op maximaal de fiscaal toegestane vrijwilligersvergoeding per jaar, zijnde € 1.500,- . De vergoeding van de voorzitter is bepaald op € 3.000,- per jaar.

Binnen het toezichthoudend bestuur zijn geen specifieke commissies ingesteld. Wel zijn de leden op specifieke deskundigheid geselecteerd. Afhankelijk van het toezichthoudend vraagstuk kunnen bestuursleden met specifieke kennis worden belast met een controle. Zij kunnen zich daarbij, indien gewenst, laten adviseren door een extern deskundige.

Taken van het Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur is belast met het toezicht op het beleid van het dagelijks bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de stichting. Het Algemeen Bestuur is in het afgelopen jaar 6 keer in haar reguliere vergadering bijeen gekomen, in het bijzijn van de Directeur-Bestuurder. In de reguliere vergaderingen van het bestuur zijn

onder andere de volgende onderwerpen besproken: begroting 2014, strategisch beleidsplan, meerjarenbegroting, onderwijsopbrengsten, jaarrekening en jaarverslag 2012.

Ieder kwartaal wordt het Algemeen Bestuur door middel van de Integrale management rapportage (IMR) door de Directeur-Bestuurder geïnformeerd over de hoofdthema's: financiën, onderwijs(-opbrengsten), verzuim, bedrijfsvoering en organisatie. Er is een toezichtkader opgesteld en de toetsingsmomenten zijn vastgelegd.

Het jaarverslag over 2012 is door de accountant besproken met de Directeur-Bestuurder en de controller. Vanaf 2013 wordt het jaarverslag ook met het toezichthoudend bestuur besproken.

Professionalisering

De leden van het Algemeen Bestuur hebben zich het afgelopen jaar geprofessionaliseerd op het terrein van het one-tier bestuursmodel. Centraal daarin staat de wijze waarop het gekozen bestuursmodel kan bijdragen aan een juiste invulling van de Code goed bestuur met een goede scheiding tussen bestuur en toezicht. De begeleiding heeft plaatsgevonden door een externe deskundige van Leeuwendaal VOS/ABB.

Doelstellingen en ontwikkelingen

De reorganisatie die vorig jaar met de komst van de nieuwe Algemeen-Directeur (nu Directeur-Bestuurder) is ingezet, verloopt positief. Iedereen binnen Onderwijsgroep Primus is hierbij betrokken en zich bewust dat de ingeslagen weg ambitieus is en intussen positieve ontwikkelingen laat zien.

Financieel is Onderwijsgroep Primus op orde en zijn er geen "zwakke" scholen.

Het Algemeen Bestuur is zich er van bewust dat structurele daling van het leerlingaantal (krimp) en het teruglopen van subsidies en vergoedingen een feit is. De hele organisatie merkt dit en zal betrokken worden bij deze ontwikkelingen.

De huidige samenwerking met diverse stakeholders zal worden geïntensiveerd met als doel te komen tot een nog meer efficiënte bedrijfsvoering en optimale ondersteuning van het hoofddoel **de kwaliteit van ons onderwijs!**

Harmen Dijkstra
Voorzitter bestuur

Samenvatting en leeswijzer

Met deze leeswijzer verschaffen wij de lezers inzicht in de voor hen relevante informatie. Het jaarverslag begint met een verslag van het Algemeen Bestuur. Zij geeft vanuit haar verantwoordelijkheid een terugblik op het afgelopen jaar en een korte vooruitblik op een aantal belangrijke ontwikkelingen.

Voor de hoofdingeling van het jaarverslag is gekozen voor de indeling zoals die door het ministerie is beschreven in haar Richtlijn Jaarverslag Onderwijs. Het ministerie maakt onderscheid in de volgende drie onderdelen:

1. Algemeen
2. Jaarrekening
3. Overige gegevens

1. Algemeen

In het eerste hoofdstuk van dit algemene deel worden de missie, de visie en de doelstellingen van Onderwijsgroep Primus beschreven. In het strategisch beleidsplan 2012-2015 staat hoe wij dat doen. In de jaarplannen staat concreet vermeld wat in een bepaald jaar wordt opgepakt. Aan het einde van ieder hoofdstuk staat een beknopte samenvatting van gerealiseerde en nog niet gerealiseerde doelen.

In het tweede hoofdstuk is de structuur van de organisatie beschreven. Daarin vindt de lezer ook informatie over de Onderwijsteams met hun schoollocaties en leerlingenaantallen.

Een meer inhoudelijke verantwoording over de beleidsdomeinen onderwijs, personeel, huisvesting en financiën treft u aan in de hoofdstukken 3 t/m 6.

Hoofdstuk 3 geeft informatie over de onderwijskundige ontwikkelingen en de onderwijsopbrengsten van de scholen. Meer specifieke informatie over een bepaalde school vindt u in het Onderwijsteam jaarverslag van elke school. Dit jaarverslag treft u aan op de website van de school.

Hoofdstuk 4 gaat over ons personeel. De gevolgen van de reorganisatie in 2012 zijn merkbaar binnen de organisatie. Door middel van coaching, scholing en extra ondersteuning zijn de eerste positieve effecten merkbaar. Door het teruglopend aantal leerlingen neemt gedwongen mobiliteit toe en stijgt de gemiddelde leeftijd van het personeel.

Het vijfde hoofdstuk gaat over beheerszaken en de huisvesting van scholen. Vanaf 2015 vindt de zogenaamde doordecentralisatie van de huisvesting plaats. Schoolbesturen krijgen dan meer middelen en zeggenschap over de huisvesting van de scholen.

Hoofdstuk 6 handelt over de financiën. Onderwijsgroep Primus is een financieel gezonde organisatie. In dit hoofdstuk vindt u een analyse van het exploitatieresultaat en een overzicht van en toelichting op de financiële kengetallen. Ook een verantwoording van het treasurybeleid treft u daarin aan.

In de laatste twee hoofdstukken vindt u de zogenaamde risicoparagraaf en continuïteitsparagraaf. In de risicoparagraaf vindt u een overzicht van de belangrijkste risico's uit een recent gehouden risicoanalyse, evenals diverse beheersmaatregelen om die risico's te beperken. Ook het 'in control statement' van het bestuur treft u daar aan. De continuïteitsparagraaf is nieuw en vanaf 2013 verplicht. Via dit hoofdstuk willen wij u informeren over de financiële gevolgen van ons huidige en toekomstige beleid.

2. Jaarrekening

In deze publieksversie zijn in dit onderdeel de belangrijkste financiële overzichten uit de jaarrekening verwerkt. De balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn onverkort opgenomen. De toelichtingen en de bijlagen zijn met het oog op de leesbaarheid verkort weergegeven. De volledige versie van de jaarrekening staat op onze website.

3. Overige gegevens

In dit onderdeel treft u de controleverklaring van de accountant aan, evenals een overzicht van de afkortingen en het colofon.

Algemeen

De voornaamste activiteiten van Onderwijsgroep Primus bestaan uit het aanbieden van openbaar basisonderwijs. Het openbaar onderwijs van Onderwijsgroep Primus kenmerkt zich door de onderstaande missie en visie. Hiermee wordt de identiteit van de organisatie aangegeven.

Missie

Onderwijsgroep Primus biedt een diversiteit van onderwijs aan in bijna alle woonkernen van de gemeente. De openbare scholen zijn toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing. Onderwijsgroep Primus staat garant voor kwalitatief goed onderwijs, het kind staat centraal en krijgt de mogelijkheid zich optimaal te ontwikkelen. Dit alles binnen een veilige leeromgeving.

Visie

De ambitie van Onderwijsgroep Primus is onderwijs aan te bieden dat toekomstbestendig is en er toe doet. Onderwijsgroep Primus is kindgericht, wil aanwezig talent ontwikkelen en stelt kwaliteit centraal.

‘Toekomstgericht en duurzaam onderwijs met oog voor talent’

“Onderwijs heeft drie belangrijke functies: het draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen, het zorgt voor overdracht van maatschappelijke en culturele verworvenheden en het rust kinderen toe voor participatie in de samenleving”.

Met dit als uitgangspunt splitsen we de taakstelling van het onderwijs uit in een *individueel* en een *collectief* aspect.

Individueel

“Goed onderwijs” gaat uit van solidariteit tussen mensen en generaties. Vanuit het streven naar sociale rechtvaardigheid zijn wij gericht op het bieden van gelijke kansen en op ruimte voor talenten van leerlingen. Met die achtergrond zien wij het als onze belangrijkste taak de leerlingen in staat te stellen om zich te ontwikkelen naar hun eigen specifieke mogelijkheden, niet alleen in cognitieve, maar ook in sociaal-emotionele, motorisch-zintuiglijke en culturele zin. Onderwijs is weliswaar onze kerntaak, maar daarnaast willen wij in samenwerking met partnerorganisaties leerlingen stimuleren om ook aanwezige talenten op het sportieve en muzische vlak te ontwikkelen. *“Wij leggen de lat hoog, op alle terreinen”.*

Collectief

Er is een nauwe relatie tussen de ontwikkeling van het onderwijs en de samenleving. Zo zijn trends in de samenleving terug te vinden in het onderwijs en hebben ontwikkelingen binnen het onderwijs een sterke invloed op de samenleving van morgen. ‘Goed onderwijs’ houdt zich dan niet alleen bezig met het toerusten van leerlingen voor deelname aan de huidige samenleving, maar in belangrijke mate ook met voorbereiding op de ‘samenleving van morgen’. Dit betekent dat wij oog moeten hebben voor de huidige ontwikkelingen in de samenleving en tegelijkertijd voor toekomstige scenario’s. Dit gegeven dwingt ons bij voortduring tot een fundamentele bezinning op de inhoud en vormgeving van het onderwijsaanbod, met het doel om onderwijs met een duurzame werking aan te bieden.

Het collectieve aspect van onze taakstelling wordt ook gevoed door de ambitie om leerlingen te stimuleren tot het ontwikkelen van een sociaal-maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef, van waaruit zij bewust en respectvol omgaan met anderen ongeacht hun geaardheid, etniciteit, sociaal-maatschappelijke en culturele achtergrond en met de leefomgeving. Leren in de volle breedte is voor kinderen van cruciaal belang voor hun functioneren in de samenleving van morgen.

Onze ambitie is dan ook: *toekomstgericht onderwijs bieden waarbinnen gerichte aandacht is voor de talentontwikkeling van de individuele leerling.*

Onderwijsgroep Primus verzorgt openbaar basisonderwijs voor 4 tot 13 jarigen in de gemeente Skarsterlân (per 1 januari 2014 De Friese Meren), dat wordt gekenmerkt door:

- *een rijk, gevarieerd en op het kind afgestemd aanbod*
- *de verwerving van duurzame kennis en vaardigheden*
- *hoogwaardige kwaliteit*
- *professioneel en samenwerkend handelen*
- *gerichte aandacht voor het ontwikkelen van sociaal-maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef*
- *een veilig schoolklimaat waarin het kind kan sterken*

Onze ambities:

- *Talent ontwikkelen*
- *Duurzaamheid*
- *Mensgericht*
- *Resultaatgericht*

Onze kernwaarden:

- *Toegankelijk; iedereen welkom*
- *Vertrouwen*
- *Klantgericht en ondernemend*

Doelstellingen

In het strategisch beleidsplan 'Toekomstgericht en duurzaam onderwijs met oog voor talent' 2012-2015 (SBP) staat hoe we dit gaan doen:

Onderwijs

Wij maken structureel werk van het realiseren van maximale resultaten op alle vak- en vormingsgebieden en het ontwikkelen tot sociaal competente mensen. Dit doen we door het aanbieden van een rijk, gevarieerd en op het kind afgestemd onderwijsaanbod binnen een veilig schoolklimaat. Daarbinnen staat de professionaliteit van de leraar centraal en wordt verregaand geïnvesteerd in opbrengstgericht en handelingsgericht werken. Opbrengst en handelingsgericht werken is dé aanpak om uit leerlingen te halen wat er in zit en hen tot hun recht te laten komen. Ons onderwijsaanbod is vooral ook gericht op het ontwikkelen van sociaal competente mensen die plezier hebben in leren en om kunnen gaan met hun (fysieke) omgeving.

Personeel

Kwaliteit van het onderwijs staat of valt met de kwaliteit van de leerkrachten, clusterdirecteuren en het onderwijsondersteunend personeel. We hebben niet alleen hoge verwachtingen van kinderen maar ook van ons personeel. Ook bij hen staat het maximaal ontwikkelen én inzetten van talenten centraal, naast werkplezier.

In 2013 is hieraan gewerkt door het operationaliseren van 'de Primus professionele cultuur' binnen alle lagen van de organisatie en passend bij de ingeslagen weg van de Onderwijsteams (clustering van scholen).

Zelfverantwoordelijkheid, zelfbepaling en een respectvolle aanspreekcultuur, naast leren van en met elkaar zijn hierbij belangrijke uitgangspunten.

Organisatie en bestuur

Wij vinden dat de besturingsfilosofie (One Tier) en de inrichting van de organisatie (Werken in Onderwijsteams) een bijdrage dienen te leveren aan de kwaliteit van het primaire proces. Goed bestuur is dus geen doel op zich maar een voorwaarde om de kwaliteit van het onderwijs te behouden en verbeteren.

Communicatie en samenwerking

Vanuit haar maatschappelijke opdracht wil Onderwijsgroep Primus op lokaal niveau een bijdrage leveren aan het bevorderen van ontwikkelings- en onderwijskansen aan kinderen. Daartoe participeren we in diverse werk- en stuurgroepen. Krimp en kwaliteit zijn daarbij belangrijke agendapunten.

Financiën, huisvesting en facilitaire zaken

Binnen Onderwijsgroep Primus is het doel een evenwichtig verdeelmodel van de rijksbijdrage naar de Onderwijsteams te hanteren, zodat ieder Onderwijsteam beschikt over voldoende middelen om hun onderwijs adequaat in te richten en in evenwicht met de daadwerkelijke kosten voor huisvesting en onderhoud.

Daarbij hoort dat verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie worden gelegd. Het stafbureau is daarbij faciliterend, controlerend en ondersteunend en maakt gebruik van ICT bij de werkzaamheden (o.a. digitaal factureren en archiveren).

Primus hecht bij voorkeur aan moderne, goed geoutilleerde en flexibele schoolgebouwen. De kwaliteit van het schoolgebouw ondersteunt namelijk het onderwijskundig proces.

Verantwoording doelstellingen

In de hoofdstukken hierna zijn de doelstellingen per beleidsdomein en de mate waarin deze in 2013 zijn gerealiseerd nader uitgewerkt. Op deze wijze verantwoorden wij ons tegenover onze belanghebbenden ('stakeholders'). Dit zijn de doelgroepen die noodzakelijk zijn voor het bestaansrecht en succes van Onderwijsgroep Primus. Het is belangrijk met hen de dialoog op te zoeken zodat wij er gezamenlijk op gericht zijn de belangen van Primus op de beste manier te behartigen en de doelen van Onderwijsgroep Primus over onderwijskwaliteit te onderschrijven. Dit doen wij door transparant te zijn over ons reilen en zeilen en door actief de dialoog aan te gaan.

Voorbereiding nieuw Strategisch beleidsplan

'Toekomstgericht en duurzaam onderwijs met oog voor talent' leveren, vraagt om voortdurende ontwikkeling en aanscherping van ons beleid. Binnen Onderwijsgroep Primus wordt dan ook gewerkt met een jaarlijkse 'Plan-Do-Check-Act' cyclus en zijn we in 2014 al begonnen met het vooruitzien naar de volgende strategisch beleidsplan periode 2015-2019.

De ontwikkelingen rond de informatie technologie (ICT) dagen ons uit zelfs verder in de toekomst te kijken naar perspectieven die moeilijk te voorspellen zijn. Duidelijk is al wel dat het onderwijs zal veranderen en daarbinnen de rol van de leerkracht. Het zal de komende beleidsperiode onze opdracht zijn hierop te anticiperen door met name een groot punt te maken van de bekwaamheidseisen, het professionaliseren van ons personeel op het gebied van ICT en onze visie hierop te ontwikkelen.

De vaardigheden van de 21^e eeuw zullen een belangrijk onderdeel gaan uitmaken van ons nieuwe strategische beleid. Vaardigheden als leiderschap, creativiteit, communicatieve en sociale vaardigheden, beeldend kunnen denken, naast het behalen van goede resultaten, doen er toe.

Het onderwijs van de toekomst legt niet langer iedere leerling tegen dezelfde lat, maar heeft als hoofddoel ieder kind tot volle bloei te brengen op basis van talenten die het kind zelf in huis heeft: motivatie, interesses, persoonlijkheid en identiteit maakt mensen duurzaam inzetbaar.

De basis die we in 2013 in ons onderwijs gelegd hebben zal hier naadloos bij aansluiten.

Het Algemeen Bestuur ziet erop toe dat het dagelijks bestuur recht doet aan de krachtens de statuten verleende opdracht. Het dagelijks bestuur i.c. de Directeur-Bestuurder is belast met het besturen van de stichting en tegenover derden verantwoordelijk voor het behartigen van het belang van de stichting.

Organigram Onderwijsgroep Primus

Samenstelling bestuur en staf

Het bestuur bestaat uit zes leden, waarvan twee leden op bindende voordracht van de oudergeleding van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en vier leden op voordracht van het bestuur. Leden van het Algemeen Bestuur worden voor vier jaar benoemd door de gemeenteraad. Deze leden kunnen na afloop van hun zittingsperiode direct, maar ten hoogste eenmaal worden herbenoemd. Het aftreden van bestuursleden die zitting hebben in het Algemeen Bestuur is geregeld in een rooster van aftreden.

De raad van de gemeente Skarsterlân benoemt op voordracht van het Algemeen Bestuur één lid tot lid van het dagelijks bestuur. Het lid van het dagelijks bestuur maakt niet deel uit van het Algemeen Bestuur. Bij besluit van de raad d.d. 30 januari 2013, is mevrouw W.J.M. van de Venn per 1 februari 2013 benoemd in het dagelijks bestuur van de stichting met als functiebenaming Directeur-Bestuurder. De Directeur-Bestuurder (wtf 0,8) is het uitvoerend bevoegd gezag en verantwoordelijk voor de dagelijkse bedrijfsvoering: front office, strategisch en tactisch beleid, onderwijs en kwaliteitszorg, personeel en public relations, financieel beleid en beheer, facilitair beleid, huisvesting, bedrijfsvoering, planning & control. Onder leiding van de Directeur-Bestuurder wordt in samenspraak met de clusterdirecteuren gezamenlijk beleid ontwikkeld over kwaliteit van het onderwijs, leerlingenzorg, personeel en financiën. Er wordt gewerkt aan een verdere professionalisering van de onderwijsorganisatie en versterking van de samenwerking tussen de scholen.

De medewerkers van het stafbureau ondersteunen bestuur, management en scholen. Zij verzorgen de beleidsvoorbereiding en administratie, beheer en uitvoerende bestuurstaken op vooral het terrein van Personeel, Financiën en Huisvesting. Er is een dienstverleningscontract afgesloten met het administratiekantoor OSG-Metrium voor het voeren van de financiële, personeels- en salarisadministratie, formatiebeheer en bestuur- en managementondersteuning. In het verslagjaar 2013 waren op het stafbureau onderstaande personen werkzaam:

Naam	Functie	Wtf
Dhr. R.M. Brandsma	Controller	0,63
Mw. K. Talsma-Yntema	Management Assistent	0,76
Mw. W. Joostema	Administratief medewerker	0,5*
Mw. I. Kramer	Administratief medewerker	0,4*

(* aanstelling op basis van Pay-roll)

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

Elke school heeft een medezeggenschapsraad (MR), dit is een wettelijke verplichting. Bovenschools zijn de afzonderlijke medezeggenschapsraden vertegenwoordigd in de GMR. De GMR bestaat reglementair uit 13 ouder- en 13 personeelsleden. De GMR heeft uit haar midden een voorzitter, vice-voorzitter en secretaris gekozen (dagelijks bestuur). De GMR vergadert 5 keer per jaar.

De GMR heeft zich in 2013 vooral bezig gehouden met de invoering van Passend onderwijs. De overige onderwerpen waren onder meer: het jaarverslag 2012, het Bestuursformatieplan 2013-2014, evaluatie van de reorganisatie, functiemixbeleid, medezeggenschapsstructuren, eigen activiteitenplan, de begroting 2014 en de meerjarenbegroting 2014-2017.

Het streven is erop gericht om de medezeggenschap effectief en efficiënt vorm te geven op Onderwijsteam-niveau. Naar verwachting wordt hiermee gestart per 1 augustus 2014. Bij bepaling van de rol en status van de MR en de GMR geldt het principe: medezeggenschap volgt zeggenschap.

De Directeur-Bestuurder heeft periodiek overleg met de GMR. Het overleg met de oudergeleding van de MR ((O)MR) wordt gevoerd door de Clusterdirecteur van het betreffende Onderwijsteam.

Instellingsgegevens

Ultimo 2013 ressorteren de volgende scholen onder het bevoegd gezag van Primus:

Bevoegd gezag	Adresgegevens	Telefoonnummer
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Skarsterlân (bestuurs nummer 41777)	Voltahof 3, 8501 XP / Postbus 157, 8500 AD Joure info@ogprimus.nl	0513-481170

Onderwijsteam Joure Noord Clusterdirecteur: Bert Kampherbeek	Adresgegevens	Telefoonnummer
Westermarskoalle	E.A. Borgerstraat 21-23, 8501 NC Joure info@westermarskoalle.nl	0513-413906
De Stobbestjelp	Zwarte Weg 53, 8467 SG Vegelinsoord opstap@stobbestjelp.nl	0513-671535
Lytse Mienskip	Haulsterweg 2a, 8506 BJ Haskerhorne info@lytsemienskip.nl	0513-416730

Onderwijsteam Joure Zuid Clusterdirecteur: Ruud Wagenmakers	Adresgegevens	Telefoonnummer
Lyts Luchtenveldskoalle	Lyts Luchtenveld 2, 8501 EX Joure info@obslytsluchtenveld.nl	0513-413632
Zuiderveldschool	Pr. Christinastraat 1 / Postbus 73, 8501 JB / 8500 AB Joure info@zuiderveldschool.nl	0513-413606

It Trijegeaster Honk	J. Veldstraweg 49, 8513 CK Ouwsterhaule obs@trijegeasterhonk.nl	0513-551027
----------------------	---	-------------

Onderwijsteam Nannewiid Clusterdirecteur: Idzard Silvius	Adresgegevens	Telefoonnummer
It Fiifde Sté	Tolvepaed 4, 8468 BJ Haskerdijken info@obsitfiifdeste.nl	0513-671550
De Ynset	Binnendyk 24, 8461 LD Rottum obs@de-ynset.nl	0513-551666
It Haskerplak	Julianastraat 1, 8465 RG Oudehaske haskerplak@zonnet.nl	0513-677369
De Schakel	Pr. Marijkeweg 7a, 8463 VJ Rotsterhaule obsdeschakel@deschakelrotsterhaule.nl	0513-552022

Onderwijsteam Huis ter Heide Clusterdirecteur: Thijmen Krikke	Adresgegevens	Telefoonnummer
De Brêge	Trijegea 16, 8517 HZ Scharsterbrug info@obsdebrege.nl	0513-415349
De Beuk	De Tûke 2 / Postbus 17, 8521 PH / 8520 AA St. Nicolaasga info@obsdebeuk.nl	0513-431090
't Swannestee	Brédyk 1, 8525 EP Langweer info@obstswannestee.nl	0513-499375

Onderwijsteams en clusterdirecteuren

Primus heeft alleen maar kleine scholen. Zowel voor de leerlingen als leerkrachten heeft dit voor- en nadelen, er zijn ook risico's aan verbonden. Om deze risico's te verminderen en de nadelen te compenseren heeft Primus als beleid dat scholen gaan samenwerken. Schoolteams gaan inhoudelijk en organisatorisch samenwerken en ook voor de leerlingen komen er gezamenlijke activiteiten.

In augustus 2012 is, conform het reorganisatieplan, gestart met het werken in vier Onderwijsteams onder leiding van een clusterdirecteur per Onderwijsteam. Naast verhoging van kwaliteit, efficiency en effectiviteit door samenwerken kan een groot deel van de noodzakelijke bezuinigingen worden gerealiseerd, waarbij het primaire proces het minst in het geding komt. Er is primair bezuinigd op management. Het werken in Onderwijsteams biedt de mogelijkheid om in kleine scholen hoogwaardig onderwijs te bieden en tegelijkertijd excellent werkgeverschap te realiseren. Door het werken in Onderwijsteams gaan we een professionaliseringsslag maken in de ontwikkeling van teams en management. Daardoor kan Primus hoogwaardig onderwijs garanderen. Door een betere scheiding van taken en meer functiedifferentiatie zal de werkdruk beter beheersbaar zijn. Bijkomend voordeel is dat de organisatie flexibeler, efficiënter en effectiever wordt. Binnen één Onderwijsteam zijn de daarbinnen werkzame professionals verantwoordelijk voor kwalitatief goed onderwijs op meerdere schoollocaties. Het personeelsbestand in een Onderwijsteam bestaat uit een groep professionals, waaronder leerkrachten van verschillende niveaus, die beschikken over competenties en specialismen die met elkaar samenhangen en die elkaar versterken. Het Onderwijsteam wordt aangestuurd door een inspirerende, competente en integraal verantwoordelijke clusterdirecteur. Enerzijds wordt zo aan bovenstaande recht gedaan, anderzijds betekent dit een aanzienlijke kostenbesparing, noodzakelijk om de continuïteit van Onderwijsgroep Primus te kunnen waarborgen.

Elk Onderwijsteam heeft een eigen clusterdirecteur en elke schoollocatie een locatieaanspreekpunt. Belangrijke doelen van de indeling in Onderwijsteams zijn: kennis delen, van elkaar leren en samenwerken. Passend bij de besturingsfilosofie (relatief autonome Onderwijsteams, vergaande delegatie van taken en verantwoordelijkheden) hoort een integraal verantwoordelijke clusterdirecteur. Een functie met zowel onderwijsinhoudelijke als beheersmatige aspecten (bedrijfsvoering). Een clusterdirecteur houdt zich zowel bezig met ontwikkeling van beleid als met het toezien op de kwaliteit van de onderwijsprocessen. Ook financieel beheer en het initiëren van educatieve netwerken als ondernemerschap horen bij de taken.

In een Onderwijsteam kunnen meerdere specialismen (taal, rekenen, special needs (interne begeleiding en gedrag), ICT, kunst & cultuur) worden ontwikkeld en vervolgens effectiever ingezet. Ook kan de professionalisering door de intensieve onderlinge samenwerking en uitwisseling verdiept en versterkt worden. Het inrichten van Onderwijsteams betekent echter geenszins dat het eigen gezicht van de scholen verdwijnt. De scholen behouden vanzelfsprekend hun eigen identiteit binnen de eigen specifieke (dorps-) context.

Managementteam

De clusterdirecteuren vormen tezamen met de Directeur-Bestuurder een Managementteam (MT).

Het MT heeft de volgende functies:

- informatie uitwisseling
- intervisie
- afstemming van werkzaamheden tussen de verschillende niveaus
- beleidsvoorbereiding
- deskundigheidbevordering
- visieontwikkeling op bijvoorbeeld onderwijs, zorg en personeelsbeleid
- advisering aan de Directeur-Bestuurder

In 2013 is veel gesproken over de nieuwe managementstructuur en de inrichting van Onderwijsteams. Andere belangrijke agendapunten/thema's waren: personeelsbeleid, indeling Onderwijsteams, taakverdeling en organisatie, opbrengstgericht werken, professionele cultuur, duurzaam leren, formatiebeleid en- beheer, kwaliteitsbeleid en financieel management.

Leerlingenaantallen

Op de teldatum 1 oktober 2013 zijn 1.113 leerlingen ingeschreven.

In de tabel hieronder treft u informatie aan over de ontwikkeling van het leerlingenaantal onderverdeeld naar onderbouw- en bovenbouw leerlingen evenals het aantal rugzakleerlingen.

	okt. 2009	okt. 2010	okt. 2011	okt. 2012	okt. 2013
Onderbouw	625	600	542	514	475
Bovenbouw	659	682	695	681	638
Totaal	1.284	1.282	1.237	1.195	1.113
Rugzakleerlingen	17	16	16	16	15

In de tweede tabel treft u de ontwikkeling van het leerlingenaantal per school over de afgelopen jaren aan. Daarin is tevens een prognose opgenomen van het aantal leerlingen voor de komende jaren per school, gesorteerd per cluster.

VERLOOP LEERLINGENAANTALLEN

Naam school	Brin nr.	okt. 2009	okt. 2010	okt. 2011	okt. 2012	okt. 2013	okt. 2014	okt. 2015	okt. 2016	okt. 2017
Westermarskoalle	15AZ	204	213	208	206	190	180	171	166	152
De Stobbestjelp	15JP	23	23	27	31	37	33	34	30	29
Lytse Mienskip	15VS	76	81	83	76	71	68	61	58	56
Lyts Luchtenveldschool	14LH	76	72	66	68	62	0	0	0	0
Zuiderveldschool	14QR	118	109	107	114	98	150	140	135	135
It Trijegeaster Honk	15XX	63	65	72	72	80	77	68	62	62
It Slúske	15GJ	23	20	20						
It Kampke	14LD						68	65	63	57
It Fiifde Sté	15ME	85	81	73	58	48	46	35	34	30
De Ynset	15OR	70	70	64	55	54	55	45	42	40
It Haskerplak	15TJ	114	113	94	91	92	88	82	73	65
De Schakel	15QY	115	117	117	113	101	94	79	71	65
De Brêge	15ZX	94	90	92	90	83	73	70	73	73
De Beuk	16BN	90	93	82	84	74	62	54	52	52
It Swannestee	16CZ	133	135	132	137	123	117	116	113	113
Totaal		1284	1282	1237	1195	1113	1111	1020	972	929

Gerealiseerde doelen organisatie

- Het One Tier bestuursmodel is ingericht.
De bestuurs- en toezichtstaken zijn verdeeld over een uitvoerend bestuurder (belast met de dagelijkse leiding) en niet uitvoerende bestuurders (voor algemene, meer toezichthoudende zaken).
- Er wordt gewerkt met Onderwijsteams.
De Onderwijsteams maken ieder voor zich, maar ook onderling het verschil. Er is een stevig begin gemaakt met het implementeren van de Primus professionele cultuur en het toedelen van een aantal specifieke LB functies zoals Locatieaanspreekpunten, Experts Special Needs en I-coaches.
- Financiële risico's zijn verspreid.
Er is sprake van een efficiëntere besteding van middelen en er wordt beter gebruik gemaakt van kwaliteiten en talenten van mensen (continue verbetering en het leren van elkaar).
- Er is meer expliciete aandacht voor onze primaire 'stakeholders': de ouders.
Er zijn Primusbrede ouderavonden en er is een Ouderpanel ingesteld.

Communicatie

Inleiding

Communicatie en samenwerking heeft in het SBP 2012-2015 een prominente plaats gekregen. Voor het realiseren van vooral onderwijskundige doelstellingen is samenwerking met anderen noodzakelijk. Met de reorganisatie in 2012 is door het vormen van clusters van scholen intern een belangrijke stap gezet. In gezamenlijkheid kunnen middelen doelmatiger en efficiënter worden ingezet.

Wij zijn transparant over onze bedrijfsvoering. De door ons ontwikkelde materialen zijn openbaar en beschikbaar. Wij staan open voor kennisdeling op alle gebied en in het bijzonder voor wat betreft de Onderwijsteam ontwikkeling.

Algemeen

Vanuit haar maatschappelijke opdracht wil Onderwijsgroep Primus een bijdrage leveren aan het bevorderen van ontwikkelings- en onderwijskansen van kinderen. Om dat te kunnen realiseren participeert Primus ook in werken stuurgroepen buiten de eigen organisatie. Belangrijke onderwerpen zijn onderwijshuisvesting (OOGO), jeugdzorg, Lokaal educatieve agenda (LEA) en krimp. Wij staan ook open voor samenwerking met andere schoolbesturen. Voorbeelden hiervan zijn met name de samenwerking met stichting Gearhing en Scholennetwerk De Basis, variërend van Shared Service activiteiten op stafniveau tot het delen van een samenwerkingsverband, nu nog Weer Samen Naar School (WSNS). Ook met de christelijke onderwijskoepel Meilân worden regelmatig gesprekken gevoerd over mogelijke samenwerking binnen de context van een krimpende regio.

Vanzelfsprekend participeren we ook op provinciaal en landelijk niveau: deelname aan benchmark onderzoek in opdracht van OCW, bovenschools directieoverleg (BDOF), PO-VO overleg in de regio.

Samenwerkingsverbanden

Onderwijsgroep Primus participeert in diverse samenwerkingsverbanden. Sommige daarvan dienen rechtstreeks de versterking en/of verbreding van de primaire processen en andere komen ten goede aan strategische belangen. De belangrijkste samenwerkingsverbanden zijn de volgende:

Coöperatie Bovenschools Directeurenoverleg Friesland (BDOF)

Onderwijsgroep Primus is lid van de coöperatie BDOF. De organisatie streeft samenwerking na ter verbetering van de onderwijskwaliteit in het algemeen en is het podium voor belangenbehartiging van de openbare schoolbesturen op provinciaal niveau.

Lokale Educatieve Agenda (LEA)

De Lokale Educatieve Agenda is geïntroduceerd als een instrument om het lokaal onderwijsbeleid vorm en inhoud te geven na de wetswijzigingen in het onderwijs(achterstanden)beleid in 2006. Het is een instrument voor gemeenten, schoolbesturen en overige partners om in 'nieuwe verhoudingen' tot gezamenlijke afspraken te komen over het onderwijs- en jeugdbeleid.

Weer Samen Naar School (WSNS)

Met het bestuur van het openbare basisonderwijs in de gemeente Heerenveen wordt dit samenwerkingsverband gevormd. Het heeft tot doel om de afzonderlijke scholen te ondersteunen bij de vormgeving van een adequaat aanbod voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften. Langs die weg wordt getracht om de uitstroom naar het speciaal onderwijs zoveel als mogelijk te beperken. Met de invoering van Passend onderwijs zijn door het ministerie nieuwe samenwerkingsverbanden samengesteld die vanaf augustus 2014 een nieuwe rechtspersoon gaan vormen voor de inrichting en verzorging van Passend onderwijs.

Gerealiseerde doelen communicatie

- Marketingplan en communicatiebeleid is operationeel.
Er is een nieuwe herkenbare huisstijl ingevoerd. Er zijn inspiratiemiddagen georganiseerd over 'Brein en Denken' (Mieras), Meertaligheid (Riemersma), nieuwsbrieven zijn verschenen evenals een MT Bulletin en verslagen van overleggen met het Ouderpanel van Primus. Ook via de website en Twitter vindt in toenemende mate communicatie plaats.
- Ontwikkelen ouderbetrokkenheid
Op bovenschools niveau is een Ouderpanel ingericht dat in dialoog met de Directeur-Bestuurder algemene en Primus specifieke onderwijszaken aan de orde stelt.
- Dagarrangementen mogelijk maken voor alle Onderwijsteams (schoollocaties) van Primus
Samen met een kinderopvangorganisatie is dit doel gerealiseerd. De organisatie voldoet aan de kwaliteitseisen van de overheid.
- Het realiseren van de doorgaande lijn met PO en VO op diverse terreinen
Ten aanzien van VVE, Wenkend perspectief (Wetenschap en techniek), Kunst en Cultuur zijn belangrijke resultaten geboekt. Dit wordt in 2014 en volgende jaren verder uitgebouwd.
- Realiseren van een dekkende zorgstructuur
Binnen het huidige samenwerkingsverband zijn belangrijke stappen gezet. Met de komst van Passend onderwijs per 1 augustus 2014 krijgt dit een provinciale impuls zodat, conform de richtlijnen van OCW, geen kind tussen de wal en het schip valt.

Onderwijs

Inleiding

Zoals blijkt uit ons strategisch beleidsplan 2012-2015 maken wij structureel werk van het realiseren van maximale resultaten op alle vak- en vormingsgebieden en het ontwikkelen tot sociaal competente mensen. Dit doen we door het aanbieden van een rijk, gevarieerd en op het kind afgestemd onderwijsaanbod binnen een veilig schoolklimaat. Daarbinnen staat de professionaliteit van de leraar centraal en wordt verregaand geïnvesteerd in opbrengst- en handelingsgericht werken. Bij het realiseren van deze doelen is dankbaar gebruikt van de extra middelen die Primus van het ministerie heeft ontvangen in het kader van de Prestatiebox.

Algemeen

Opbrengst- en handelingsgericht werken is dé aanpak om uit leerlingen te halen wat er in zit en hen tot hun recht te laten komen. Ons onderwijsaanbod is vooral ook gericht op het ontwikkelen van sociaal competente mensen die plezier hebben in leren en om kunnen gaan met hun (fysieke) omgeving.

Concreet heeft Primus zich de volgende ambities en doelen gesteld:

Prestaties van leerlingen verbeteren op het gebied van taal en rekenen

In 2013 is een analyse (0-meting) uitgevoerd van alle methoden op de criteria van Referentieniveaus. Hiertoe is extern onderwijsadvies ingewonnen en is het gesprek hierover met de onderwijsinspectie gevoerd in relatie tot het toezichtskader. Dit heeft geleid tot een beleidsadvies voor verdere oriëntatie en implementatie in 2014.

Cito LVS en bovenschoolse module en Viseon/Scol

Structurele monitoring van de leerresultaten vindt plaats middels Cito Leerlingvolgsysteem en de Cito bovenschoolse module. Enerzijds monitoring op Onderwijsteamniveau met de diverse deskundigen uit onze organisatie (Experts Special Needs, Intern Begeleider en Onderwijsteam o.l.v. de Clusterdirecteur (onderwijskundig leider)). Anderzijds op bovenschools niveau middels managementgesprekken met de Directeur-Bestuurder.

Ook is één van de Onderwijsteams een pilot gestart met School Monitor. School Monitor is een interactief kwaliteitszorgsysteem dat een cruciale rol kan vervullen in het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Het doel van de pilot is de wenselijkheid te bepalen voor een Primus-brede implementatie van dit kwaliteitszorgsysteem.

In de tabel hiernaast vergelijken wij de opbrengsten van 2013 met die van 2012. Vier van de vijf scholen met een signalering in 2012 scoren weer voldoende. Ook moeten we constateren dat twee scholen in 2013 een signalering van de inspectie hebben ontvangen.

Per saldo een sterke verbetering ten opzichte van 2012 maar ook een signaal dat wij door moeten gaan met de ingeslagen weg van een structurele aanpak van de kwaliteitsverbetering op onze scholen. Belangrijk hierbij is te weten dat de score op de cito-eindtoets het sluitstuk is van 8 jaar zorg voor de ontwikkeling van onze leerlingen.

Eindtoets groep 8		2012	2013
14LH	Lyts Luchtenveltskoalle		
14QR	Zuiderveldschool		
15AZ	Westermarskoalle		
15JP	De Stobbestjelp		
15ME	It Fiifde Ste		
15OR	De Ynset		
15QY	De Schakel		
15TJ	It Haskerplak		
15VS	De Lytse Mienskip		
15XX	Tryegeaster Honk		
15ZX	De Brege		
16BN	De Beuk		
16CZ	Basisschool 't Swannestee		
	onvoldoende		
	voldoende		

Passend onderwijs voor alle leerlingen met extra onderwijsbehoeften die op de school worden ingeschreven of aangemeld

Ook dit jaar zijn wij actief geweest met het zodanig inrichten van ons onderwijs dat ook leerlingen die persoonlijke belemmeringen hebben, naar beste vermogen kunnen leren (1-zorgroute). We hebben het Q3 instrument ingezet om onze schoolprofielen in kaart te brengen en een eerste aanzet gemaakt om op Onderwijsteamniveau

een ontwikkelagenda op te stellen. Dit alles in samenwerking met scholennetwerk De Basis waar wij het huidige Samenwerkingsverband WSNS mee vormen.

In 2013 zijn de plannen en eerste voorbereidingen getroffen voor het nieuwe SWV Passend onderwijs en het inrichten van een Expertisecentrum dat zal bestaan uit een Onderwijspoot (SO, SBO) en Ondersteuningspoot (Handelingsgerichte Proces Diagnostiek). Primusmedewerkers hebben deel uit gemaakt van de werkgroep Expertisecentrum en zijn actief betrokken geweest bij de planvorming.

Passend onderwijs voor de meerbegaafde leerling

Binnen de Onderwijsteams is expliciet aandacht geweest voor de meerbegaafde leerlingen. Naast het aanbieden van onderwijs op maat (masterclasses ter bevordering van de deskundigheid van de leerkracht) is het SiDi 3 protocol ingevoerd. Het SiDi 3 protocol is een gestructureerd signalerings- en diagnose protocol voor leerlingen van groep 1 t/m 8. Het bevat instrumenten om de ontwikkelingsvoorsprong bij leerlingen en de mate van een hoge begaafdheid in kaart te brengen. Binnen een aantal Onderwijsteams is de methode Levelwerk ingevoerd. Levelwerk is een leerlijn voor intelligente en (hoog)begaafde leerlingen in het basisonderwijs.

De samenwerking met School aan Zet heeft op dit onderwerp ook in 2013 plaatsgevonden en door ons wordt ook zeker de meerwaarde gezien om mee te doen aan het project Wenkend Perspectief (Wetenschap en Techniek) samen met onder andere het Voortgezet Onderwijs.

Talentontwikkeling

In 2013 hebben we tijdens de Primus Inspiratiedag kennis gemaakt met nieuwe inzichten rond hersenonderzoek en de effecten daarvan op het leren van kinderen. Belangrijk inzicht bleek de positieve effecten van spel en creatieve vakken. Daar hebben we werk van gemaakt.

Er is een 0-meting uitgevoerd om de stand van zaken rond de implementatie van kunst- en cultuurbeleid in kaart te brengen. Dit heeft ertoe geleid dat we een doorgaande lijn kunst en cultuur willen ontwikkelen waarbij de talenten van kinderen centraal staan. Onze visie is dat we willen bijdragen aan het versterken van creatieve (denk)processen bij kinderen. Daarom vinden wij het belangrijk meer stil te staan bij het ontwerp dan bij het resultaat van muzisch creatieve uitingen. Dit is zeker ook van toepassing binnen het project Wenkend perspectief (Wetenschap en Techniek). In één van de Onderwijsteams is een pilot gestart met als doel deze in 2014 te evalueren.

Ook in 2013 is door de Onderwijsteams van Primus veel gebruik gemaakt van de inzet van de combinatiefunctionarissen en hun aanbod op het terrein van beeldende kunst, theater, dans, muziek, literatuur, erfgoed en sport. Ons doel is dat we samen met hen komen tot een meer vraag gestuurd aanbod passend bij onze visie op talentontwikkeling.

Meertaligheid stimuleren

Door Primus is in 2013 een conferentie bijgewoond over de meerwaarde van meertaligheid in het Basisonderwijs. Dit heeft geleid tot het initiëren van een werkgroep die zich bezig heeft gehouden met het invullen van een Primus Inspiratiemiddag over Meertaligheid in het najaar van 2013.

De eerste evaluatie heeft geleid tot verdere planvorming rond meertaligheid voor 2014.

VVE (voor een beperkt aantal schoollocaties)

Het ontwikkelen van VVE beleid heeft in 2013 op de agenda van de gemeente gestaan. Veel goede ideeën en intenties die nog moeten gaan leiden tot concreet beleid en de uitvoering daarvan. Primus heeft zich in 2013 vooral gericht op de warme overdracht van VVE leerlingen van peuterspeelzaal naar Basisonderwijs.

Actief burgerschap

In 2013 is een notitie met daarin een plan van aanpak geschreven over actief burgerschap en het vraagstuk openbare identiteit en levensbeschouwing. In een tijd van dalende leerlingenaantallen is het belangrijk om open te staan voor samenwerking met andere schoolbesturen en daarbij hoort dat wij goed weten waar we als organisatie voor staan en wat de openbare identiteit voor ons betekent. We zien de heroriëntatie op openbare identiteit en levensbeschouwing als kans voor kleine scholen in de dorpskernen.

Met een expert op dit terrein is gesproken over operationaliseren van dit plan van aanpak. In 2014 zal dit zijn beslag gaan krijgen.

ICT

In 2013 heeft Primus veel tijd en energie gestoken in outsourcing van ICT/het systeembeheer. De technische infrastructuur is op de diverse scholen onder de loep genomen en heeft geleid tot aanpassingen. Ook zijn diverse investeringen op het gebied van de hardware gedaan. Behalve dat heeft elk Onderwijsteam een I-coach, die een professionaliseringstraject volgt met als doel om via inspiratie in 2014 te komen tot Primus ICT beleid. Onderdeel hiervan zal het vormgeven van betekenisvolle en uitdagende leeromgevingen zijn.

Evident is dat het onderwijs in de toekomst op het vlak van ICT zodanig zal veranderen dat we toegerust moeten zijn om deze ontwikkeling positief om te zetten ten gunste van de kwaliteit van het onderwijs. De rol en bekwaamheid van de leerkracht staat daarbij centraal.

Samenwerken school/ouders (Ouderbetrokkenheid)

In 2013 heeft Primus haar visie op Ouderbetrokkenheid, Educatief Partnerschap geformuleerd en in dialoog met het Ouderpanel van Primus verfijnd. Doel is de Ouderbetrokkenheid te vergroten ten gunste van het onderwijs aan onze kinderen. In 2014 wordt op basis van deze visie een plan van aanpak opgesteld.

Professionalisering

Primus heeft binnen alle lagen van de organisatie ingezet op professionalisering passend bij bovenstaande ambities en doelen. Dit verschilt per Onderwijsteam en varieert op het niveau van de leerkracht afhankelijk van zijn/haar competenties.

De deskundigheidsbevordering betreft met name het implementeren van de Primus Professionele Cultuur. Dit betreft een 3-jarig scholingstraject waarbij in alle lagen van de organisatie wordt geïnvesteerd in zelfverantwoordelijkheid en zelfbepaling; het nemen van eigen of integrale verantwoordelijkheid. In 2013 heeft het accent van de professionalisering vooral gelegen bij het Management en de Onderwijsteams.

Onze professionele cultuur houdt in:

‘Toekomstgericht en duurzaam onderwijs met oog voor talent’,

- Het ‘waarom’ (het gemeenschappelijke doel) van de organisatie, wordt door elke medewerker van Onderwijsgroep Primus gedragen.
 - Doelen zijn voor de toekomst, waarden zijn voor nu;
 - Doelen stel je vast, waarden draag je uit;
 - Doelen veranderen, waarden zijn standvastig;
 - Doelen zetten mensen aan het werk, waarden houden de inzet hoog.
- Wij vinden het essentieel dat alle plannen, beslissingen en acties gestuurd worden door onze ambities en waarden;
- Zelfverantwoordelijkheid en zelfbepaling zijn belangrijke uitgangspunten van onze professionele cultuur;
- We zien graag gemotiveerde, enthousiaste teamleden die gedreven zijn, omdat ze zien wat in hun werk bij Primus belangrijk is en weten wat bijdraagt aan goed onderwijs in het Onderwijsteam;
- Er is een heldere verdeling van taken en verantwoordelijkheden;
- Respect voor elkaar is de essentiële waarde bij de uitvoering van taken en verantwoordelijkheden en het elkaar hierop aanspreken;
- Samenwerken is elkaar versterken;
- Maximale toegang tot informatie is uitgangspunt;
- Bij Primus moet het werk te doen zijn, maar ook uitdagend en aansluitend bij vermogen en talent. We denken in kansen;
- Echte complimenten geven en ontvangen dragen bij aan het realiseren van ons gemeenschappelijke doel, onze missie;
- Voortgang wordt aangemoedigd en niet enkel het resultaat.

Naast de middelen uit de Prestatiebox is een aanvraag voor een subsidie bij het VF/PF gehonoreerd en heeft Primus daar in 2013 volop haar voordeel mee kunnen doen. We zien dit terug in de positieve evaluatie van de Onderwijsteam ontwikkeling en de positieve resultaten van de Tevredenheidpeiling 2013 onder ouders, leerkrachten, directie en leerlingen. Ook de 'groene' opbrengsten van de diverse scholen van Primus getuigen hiervan. De meeste Onderwijsteams hebben bovendien gebruik kunnen maken van de provinciale Boppeslach middelen om de onderwijskwaliteit te versterken.

Overzicht gerealiseerde doelen

- Primus heeft geen zwakke scholen.
- Het plan van aanpak referentieniveaus met als doel de prestaties van leerlingen op het gebied van taal en rekenen te verbeteren is uitgevoerd.
- Er vindt een structurele monitoring van de opbrengsten en sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen binnen de Onderwijsteams plaats via Cito LVS en de bovenschoolse module en Viseon/Scol. In een van de Onderwijsteams is een pilot gestart met School Monitor.
- De voorbereiding op Passend onderwijs per 1 augustus 2014 loopt op schema.
- Passend onderwijs voor de meer begaafde leerling voldoet meer en meer aan de eisen van Weekend perspectief. Binnen een aantal Onderwijsteams is de methode Levelwerk ingevoerd.
- In 2013 is in het kader van talentontwikkeling veel gebruik gemaakt van de inzet van de combinatie-functionarissen en hun aanbod op het terrein van beeldende kunst, theater, dans, muziek, literatuur, erfgoed en sport. Ons doel voor 2014 is te komen tot een meer vraag gestuurd aanpak.
- In 2013 is inspiratie opgedaan over het Brein (nieuwe wetenschappelijke inzichten over leren) en Meertaligheid. Verdere planvorming vindt plaats in 2014.
- VVE beleid heeft in 2013 op de agenda van de gemeente gestaan. Concreet beleid moet nog worden geformuleerd. Op schoolniveau vindt warme overdracht Peuterspeelzaal en Basisschool plaats.
- In 2013 is een plan van aanpak geschreven over actief burgerschap. De uitvoering hiervan volgt in 2014.
- De ICT-infrastructuur is aanzienlijk verbeterd. Het vormgeven van betekenisvolle en uitdagende leeromgevingen binnen ICT wordt vanaf 2014 ontwikkeld.
- In 2013 heeft Primus haar visie op Ouderbetrokkenheid geformuleerd en in dialoog met het Ouderpanel van Primus verfijnd. In 2014 wordt op basis van deze visie een plan van aanpak opgesteld.

Personeel

Inleiding

De verdere professionalisering van de directie en leerkrachten heeft in 2013 centraal gestaan. Het vraagt veel van directie en personeel om goed in te kunnen springen op de snel veranderende onderwijsomgeving, daar waar het gaat om kwaliteit (bijvoorbeeld het leveren van een op maat kindgericht onderwijsaanbod) en kwantiteit (werkzaamheden moeten doen met minder middelen en minder tijd).

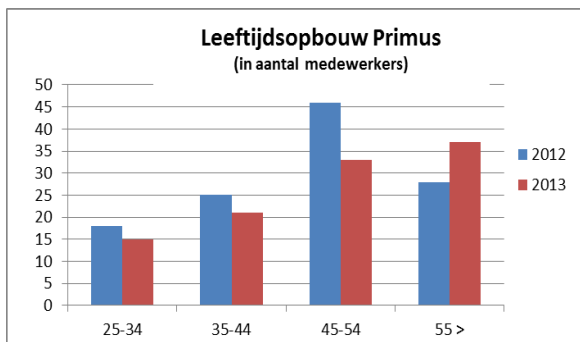
De verwachting is dat het verhogen van de professionaliteit, weerbaarheid en wendbaarheid van het personeel ook de komende jaren onderdeel zal zijn van het personeelsbeleid.

Algemeen

Het personeel bepaalt in belangrijke mate de kwaliteit van het onderwijs en de kwaliteit van de organisatie. Goed personeelsbeleid is daarbij van groot belang. Overeenkomstig de doelstellingen in het SBP 2012-2015 is in 2013 veel aandacht besteed aan het professionaliseren van het personeel, de functiemix, de gesprekkencyclus, ziekteverzuim, mobiliteit en het arbobeleid. In dit hoofdstuk informeren wij u over de resultaten in 2013 en blikken wij vooruit naar 2014 en volgende jaren.

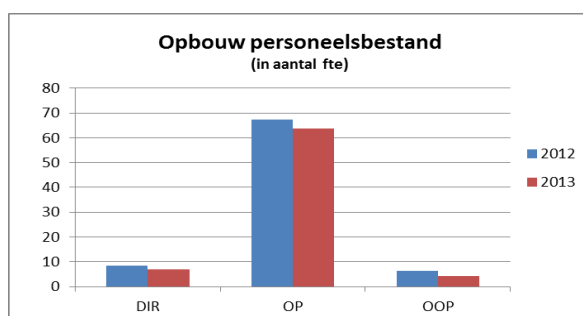
Formatie

Het leerlingenaantal in onze regio neemt af. Dit heeft ook directe gevolgen voor de omvang van de rijksbijdrage. Dit doet zich het sterkste voelen binnen de formatie. Voor een gezonde financiële bedrijfsvoering is het van belang dat er een tijdige afstemming plaatsvindt tussen rijksbijdrage en formatie. Daarnaast wordt bij het toekennen van de formatie rekening gehouden met school

alle leeftijdscategorieën daalt met uitzondering van de leeftijdsgroep 55+. De gewogen gemiddelde leeftijd is gestegen van 43,56 in 2012 naar 44,73 in 2013.

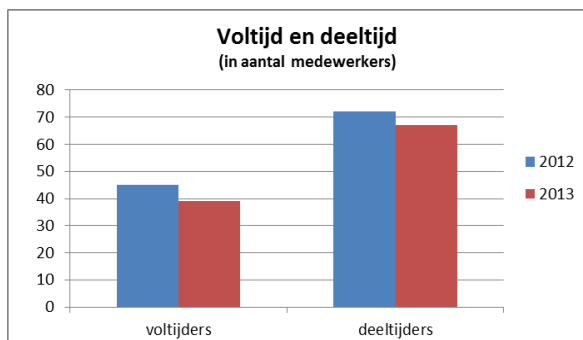
De verhouding tussen het aantal voltijders (0,8 fte of meer) en het aantal deeltijders is niet gewijzigd. In beide categorieën is het aantal formatieplaatsen gedaald. De hiernaast weergegeven grafiek laat dit duidelijk zien.

specifieke kenmerken.

Bovenstaande grafiek laat zien dat de omvang van het personeelsbestand van Primus in 2013 is afgenomen. Deze afname vindt plaats in alle drie de functie categorieën.

In de grafiek hiernaast is de leeftijdsopbouw van het personeel van Primus (in aantal medewerkers) weergegeven. Deze grafiek laat duidelijk zien dat het personeelsbestand vergrijsd. Het aantal personeelsleden in

Professionalisering personeel

De professionalisering van het personeel staat in dienst van het realiseren van succesvolle Onderwijsteams, die professioneel samenwerken en ondernemend zijn. Op organisatieniveau is een ontwikkelplan geschreven voor de Onderwijsteams. Dit heeft geleid tot toekenning van een subsidie van het Vervangingsfonds. In 2013 zijn fase 1, 2 en 3 van het plan uitgevoerd.

Het uitgangspunt van de inzet van de middelen voor professionalisering is dat er zo weinig mogelijk boven-schools wordt ingezet en zo veel mogelijk ten behoeve van de scholen. De clusterdirecteur is daardoor in staat om het personeel maatwerktrajecten te bieden. Ook de gesprekkencyclus draagt bij aan deze ontwikkeling. In 2013 zijn alle gesprekken binnen deze cyclus conform planning doorlopen.

De clusterdirecteuren van Onderwijsgroep Primus hebben zich in 2013 geregistreerd bij de Nederlandse Schoolleiders Academie (NSA).

Funciemix

In 2013 is het funciemixbeleid herijkt en is de situatie van de leerkracht LB functies in relatie tot de funciemix en het eigen beleid van Primus over de LB functies in kaart gebracht. Er heeft vanuit het hierdoor verkregen inzicht reductie van het aantal LB leerkrachten plaatsgevonden. Per 1 augustus 2013 was ca. 24% van het onderwijzend personeel benoemd in een LB-schaal. Primus blijft daarbij achter bij de landelijke doelstelling. Op basis van de verdere uitwerking van het funciemixbeleid zullen de gestelde normen in de toekomst wel worden gerealiseerd.

Percentage leerkrachten naar salarisschaal Primus			
	Situatie 1-8-'13	Doelstelling 1-8-'14	Doelstelling 1-8-'15
LA	76	70	54
LB	24	30	46
LC	0	0	0

Mobiliteit

In 2013 is nadrukkelijk aandacht besteed aan interne mobiliteit. Met ingang van schooljaar 2012-2013 zijn dertien medewerkers binnen Onderwijsgroep Primus naar een andere school overgestapt.

Het mobiliteitsplan gericht op uitstroom is uitgevoerd en geëvalueerd.

Ziekteverzuim

Vanuit P&O is ingezet op de begeleiding en coaching van de clusterdirecteuren op het gebied van preventie, verzuim en re-integratie. Dit heeft geresulteerd in de gerichte inzet van interventies en, mede als gevolg daarvan, in een verdere daling van het verzuimpercentage.

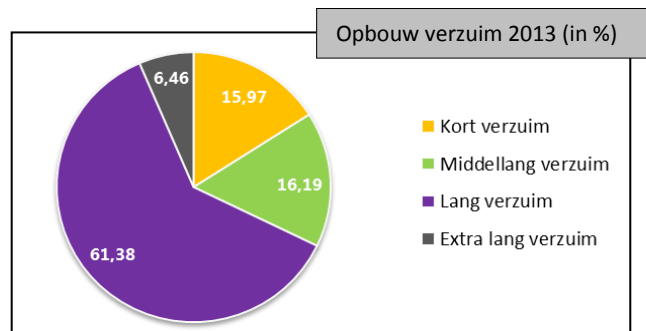
In onderstaande tabel staan de belangrijkste kengetallen over het ziekteverzuim.

Verzuim kengetallen	2012	2013
Ziekteverzuim percentage	8,1%	5,4%
Landelijk gemiddeld ziekteverzuim	6,44%	onbekend
Gemiddelde ziekteduur (in dagen)	29,3	22,6
Ziekmeldingsfrequentie	1,2	1,1
Percentage nulverzuim	51%	58%

Het ziekteverzuim is in 2013 gedaald naar 5,4%. In 2012 was dit nog 8,05%. Met name het langdurig verzuim is verder afgenomen. Dit wordt tot uitdrukking gebracht via het kengetal over de gemiddelde ziekteduur in dagen. Ook het aantal keren dat een medewerker zich ziek meldt, is afgenomen. Het percentage nulverzuim heeft

betrekking op het aantal medewerkers dat zich het hele jaar niet ziek heeft gemeld. Ook dit kengetal is sterk verbeterd.

Tot slot blijkt uit de afbeelding hiernaast dat het langdurig verzuim nog steeds verreweg het grootste deel van het totale verzuim veroorzaakt. Het terugbrengen van het verzuim blijft voortdurend een punt van aandacht.

Arbobeleid

In 2013 heeft Primus samengewerkt met arbodienst Arbo Unie.

Naast de advisering bij arbeidsongeschiktheid conform wet Poortwachter, is met de bedrijfsarts in 2013 drie keer in een sociaal medisch overleg gesproken over het verzuim op de scholen. Het sociaal medisch overleg biedt de Onderwijsteamdirecteur de gelegenheid om met de bedrijfsarts te overleggen over zieke medewerkers. Daarnaast wordt tijdens deze overlegvorm gesproken over preventieve interventies om uitval door arbeidsongeschiktheid te voorkomen. De arbeidsdeskundige is tweemaal ingezet voor een onderzoek in het kader van langdurige arbeidsongeschiktheid. De bedrijfsmaatschappelijk werker heeft een paar medewerkers in enkele gerichte sessies ondersteund, waardoor herstel bevordert dan wel uitval voorkomen werd.

Primus neemt momenteel deel aan Europese aanbesteding samen met De Basis en de Gearhing om te komen tot een gezamenlijke keuze voor een arbodienstverlener, waarbij het uitgangspunt is dat ieder bestuur individuele keuzes heeft in de af te nemen diensten. In samenspraak met deze besturen is in 2013 een start gemaakt met het ontwikkelen van beleid op het gebied van ziekteverzuim en gezondheid management.

In 2013 is een herhalingscursus bedrijfshulpverlening (BHV) aangeboden aan de medewerkers die bedrijfshulpverlener zijn binnen Primus.

Primus is aangesloten bij de landelijke klachtencommissie en heeft een vertrouwenspersoon aangewezen. Er zijn in 2013 geen klachten gemeld.

Werving en selectie

Er was in 2013 sprake van een vacaturestop. Dit betekent dat er bij het ontstaan van een vacature geen nieuw personeel aangesteld wordt. De vacature wordt, indien nodig, ingevuld door een medewerker die een aanstelling op payrollbasis heeft. In 2013 heeft Primus samen met de Basis en de Gearhing een contract voor detachering op payrollbasis afgesloten met OSG.

De werving en selectie van het personeel dat kortdurend invalt wordt via de invalpool van de Basis, Gearhing en Primus gefaciliteerd. De werving en selectie van het personeel dat voor langdurige vacatureruimte wordt gezocht, wordt veelal geworven via de invalpool, waarna selectiegesprekken plaatsvinden op de school.

Overzicht gerealiseerde doelen

- De eigen doelstelling voor de Functiemix is gerealiseerd.
- De doelstelling met betrekking tot de ondernemende directie is deels gerealiseerd.
- De registratie en voortdurende scholing van de directie is gerealiseerd en heeft geleid tot een registratie in het schoolleiders register.
- Het zoeken naar innovatieve antwoorden op het vraagstuk rond het dalend leerlingenaantal is een continue proces en wordt in de komende jaren voortgezet. Thema's daarbij zijn mobiliteit, scholing, taakbeleid, verzuimbeleid, gesprekkencyclus en het onderhouden en versterken van bekwaamheden passend bij talentontwikkeling van het personeel.
- Structurele inpassing en navolging van de Risico inventarisatie en evaluatie is verschoven naar 2014.
- Er zijn contacten gelegd met kenniscentra, waardoor beroepspraktijk en wetenschap met elkaar zijn verbonden en een bijdrage is geleverd aan de verbeterde kwaliteit van het onderwijs.

Huisvesting en beheer

Inleiding

De kwaliteit van de schoolgebouwen is essentieel voor goed onderwijs. Hoogwaardige huisvesting kan bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs, de verhoging van de productiviteit en het aantrekken van nieuwe leerlingen. Onderwijsgroep Primus streeft voor haar scholen een huisvestingssituatie na die past bij haar visie op het onderwijs. Daarin wordt voorzien in vergaande afstemming en samenwerking met partners in educatie, welzijn en zorg, en een verankering in de sociaal-maatschappelijke omgeving. Die zienswijze sluit aan bij wat alom bekend staat als *'het brede schoolconcept'*. Bij het ontwikkelen van bouwplannen zal het bestuur daar waar gewenst en mogelijk voorzien in multifunctionele gebouwen die een integrale benadering van het opgroeiende kind stimuleren.

Algemeen

Door de zogenaamde 'stille bezuinigingen', waarbij de prijscompensatie via de rijksvergoeding achterblijft bij de prijsontwikkeling, ontstaat een groot tekort op vooral de huisvestingslasten. De rijksvergoeding is onvoldoende om het gewenste niveau van duurzaamheid en binnenmilieu te kunnen realiseren. Extra investeren in huisvesting (renovatie, nieuwbouw, buitenkant) is wettelijk niet toegestaan.

Ruimtebehoefte en capaciteit

Door de daling van het aantal leerlingen is er sprake van leegstand. In 2013 is een meerjaren prognose opgesteld over de ruimtebehoefte en de aanwezige capaciteit van Primus. Hieruit blijkt dat het bekostigde aantal 8.231 m² bedraagt, terwijl de werkelijk oppervlakte 9.737 m² is. Een verschil van 1.506 m² waarvoor geen bekostiging wordt ontvangen. Het beleid voor de komende jaren zal er op gericht moeten zijn om de leegstand te verkleinen door de verhuur of het afstoten van lokalen.

Cyclisch onderhoud van de schoolgebouwen

Het onderhoudsbeheer en de onderhoudscoördinatie van de scholen is, met uitzondering van het klachten- en calamiteitenonderhoud, ondergebracht bij Bouw Consultancy Nederland. Met ingang van 1 januari 2014 wordt het beheer en onderhoud van schoolgebouwen verzorgd door LindHorst huisvestingsadviseurs. Zij gaan dit uitvoeren na een onderhandse aanbesteding in 2013 voor alle schoolgebouwen van onderwijsgroep Primus, stichting Gearhing en scholennetwerk de Basis. Om met een nieuwe start te beginnen en alle zaken goed in beeld te krijgen, zijn er tussen augustus en oktober onderhoudsinspecties, een zogenaamde "0-meting", op alle locaties uitgevoerd. Deze inspecties zijn leidend voor de actualisatie van de meerjaren onderhoudsplannen van de schoolgebouwen.

De coördinatie van het klachten- en calamiteitenonderhoud is in 2013 onder verantwoordelijkheid van de clusterdirecteuren gebracht. Groot onderhoud of specifieke werkzaamheden zoals elektrotechniek, verwerkingstechniek e.d. zijn contractueel uitbesteed.

Op basis van de huidige bekostiging is Primus verantwoordelijk voor alle onderhoudskosten aan de binnenzijde van de gebouwen, inclusief alle schilderwerkzaamheden, dus zowel aan de binnenzijde als aan de buitenzijde.

Het cyclisch grootonderhoud is uitgevoerd conform het vastgestelde programma voor 2013. De totale investeringen hebben ruim € 149.000,- bedragen. De begrote werkzaamheden vanuit de Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E), waarvoor een bedrag van € 25.000,- was uitgetrokken, zijn verschoven naar 2014.

Om het grootonderhoud te kunnen bekostigen is er een gezamenlijke voorziening onderhoud gevormd. De omvang van de dotaties aan de onderhoudsvoorziening is bepaald aan de hand van de meerjaren onderhoudsplannen.

Gemeentelijk onderhoud

Gemeenten zijn grosso modo verantwoordelijk voor het onderhoud aan de buitenkant van het gebouw, exclusief schilderwerk. De gemeente ontvangt hiervoor een budget via het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Iedere gemeente heeft op basis van wettelijke voorschriften een verordening voorziening onderwijshuisvesting vastgesteld. Alle aanvragen voor plaatsing op het huisvestingsoverzicht moeten vóór 1 februari van het jaar voorafgaande aan het jaar van gewenste uitvoering worden ingediend. De gemeente stelt uiterlijk in december het programma voor het jaar daarop vast. De in het programma opgenomen voorzieningen dienen ook in dat jaar te worden uitgevoerd.

Goedgekeurd is het vervangen van 14m² hekwerk bij de Beuk. Afgewezen zijn de aanvragen voor het vervangen van de wangen en loodslabben van de dakkapellen en het aanbrengen van een nieuwe bitumenlaag dakafwerking bij de Ynset in Rottum en het herstraten van 638 m² schoolplein bij de Schakel in Rotsterhaule.

Grote huisvestingsprojecten

Brede school Joure Zuid

De raad van de gemeente Skarsterlân heeft in juni 2010 ingestemd met de realisering van een Brede School als multifunctionele accommodatie waarin worden ondergebracht: twee scholen (de openbare fusieschool Lyts Luchtenveld/Zuiderveld en de Prot. Chr. Dr. E.A. Borgerschool), Centrum voor de kunsten It Toanhûs, SKIK kinderopvang en Miks Welzijn. De gemeente Skarsterlân heeft in juli 2009 besloten om de bouw van de brede school 'innovatief aan te besteden', middels een concurrentiegericht dialoog en een Design Build Maintain Operate-contract (DBMO). Anders dan bij een traditionele manier van aanbesteden verzorgt een combinatie van marktpartijen zowel het ontwerp, de uitvoering als het onderhoud. De marktpartijen gaan dan met de gemeente een publiek private samenwerking (PPS) aan. De kern van deze aanbesteding is het verkrijgen van de maximale kwaliteit voor het vaste budget.

Het schoolgebouw van de Lyts Luchtenveld is aantoonbaar niet functioneel. De indeling is sterk verouderd en er is veel (groot) onderhoud noodzakelijk. Vanwege de beoogde fusie met de nabij gelegen en tevens te vervangen Zuiderveldschool is een onderwijsvoorziening gevraagd van 1127 m².

Eind december 2012 hebben twee consortia hun plannen gepresenteerd aan een beoordelingscommissie, samengesteld vanuit de stuurgroep en de projectgroep Brede school Joure Zuid. De werkzaamheden zijn begin 2013 gegund aan het consortium Facilicom.

Op 11 november 2013 is de eerste (boor)paal de grond in gegaan. Het beoogde resultaat is de oplevering van het gebouw in juli 2014 en de buitenruimte dient in november 2014 gereed te zijn. Het gebouw wordt bij aanvang van het schooljaar 2014-2015 in gebruik genomen.

Vervangende nieuwbouw 't Swannestee

Het huidige schoolgebouw in Langweer dateert voor het grootste deel uit het jaar 1914 en voor een kleiner deel (de aanbouwen) van 1997. De leeftijd van het oudste deel, de bouwkundige staat ervan en de indeling van het gebouw, zorgen voor een aantal knelpunten. De onderwijsinspectie heeft gerapporteerd dat het gebouw door de onpraktische/verouderde indeling, het slechte binnenklimaat en door het ontbreken van onderwijskundige nevenruimten, niet geschikt meer is om effectief onderwijs te geven. Naast het uitstellen van de uitbreiding is ook een aantal ingrijpende aanpassingen en renovaties niet uitgevoerd. Renovatie, aanpassing en uitbreiding van de school gaan samen zeker meer kosten dan 50% van de kosten voor nieuwbouw. Dit maakt dat vervangende nieuwbouw van 't Swannestee voor Onderwijsgroep Primus, maar zeker ook voor de gemeente, veruit de meest kostenefficiënte optie is om in Langweer goed en duurzaam onderwijs te blijven aanbieden.

De gemeente Skarsterlân heeft in het kader van de vaststelling van het Huisvestingsprogramma 2011 besloten de aanvraag voor vervangende nieuwbouw als noodzakelijke voorziening op te nemen in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2013-2020. Het richtjaar daarbij is 2014.

De voorbereidingen zijn medio 2012 gestart. De gemeente en Onderwijsgroep Primus hebben de intentie uitgesproken om een Kind Centrum te realiseren in Langweer. Onderwijs, peuterspeelzaalwerk en buitenschoolse opvang op één locatie versterkt elkaar en draagt bij aan een sterke maatschappelijke voorziening in het

dorp. Het Integraal Kind Centrum (IKC) is ontworpen door Zijlstra Architecten uit Bakhuizen. Adviesbureau Pentha Rho begeleidt het gehele proces. Oplevering van de nieuwe school staat gepland voor eind 2014. Het doel is dat de school en de andere gebruikers per 1 januari 2015 hun intrek nemen in het nieuwe gebouw. Het bouwheerschap is overgedragen van de gemeente aan onderwijsgroep Primus. Na het sluiten van een aan-nemingsovereenkomst is er sprake van een 'normaal' risicoprofiel voor Primus bij het bouwheerschap.

Interne aanpassing De Brêge

De gemeente Skarsterlân heeft Onderwijsgroep Primus gesommeerd het noodlokaal op het terrein van de school te verwijderen. De laatste ruimtebehoefte berekening wijst uit dat het lokaal niet meer nodig is. Door een inefficiënte indeling van het hoofdgebouw en inwoning van het peuterspeelzaalwerk moest het gebouw intern aangepast worden. Deze aanpassing is gerealiseerd in de zomer van 2013. De kosten hiervan ad. € 27.194,- zijn gedekt vanuit niet bestede onderwijskundige vernieuwingsgelden. Het noodlokaal wordt aan het eind van het schooljaar 2013-2014 verwijderd.

Asbestinventarisatie

Op alle scholen van Primus is in het laatste kwartaal van 2012 een asbestinventarisatie uitgevoerd door een gespecialiseerd bedrijf. Dit heeft plaatsgevonden in samenwerking met de stichting Gearhing en scholennetwerk De Basis.

Bij acht van de dertien scholen die geïnventariseerd zijn, is er daadwerkelijk een vorm van asbest geconstateerd. Bij zeven scholen is sprake van asbest in een vaste vorm. Dit asbest kan zonder risico voor de veiligheid en gezondheid blijven zitten, totdat er een natuurlijk moment wordt gekozen om hier werkzaamheden aan uit te voeren. Er is bij de Westermarskoalle asbest aangetroffen in de CV-ruimte. Hiervoor is een spoedaanvraag ingediend. De sanering is in 2013 op kosten van de gemeente uitgevoerd.

Er is bij De Ynset in Rottum een 'risicovol type' asbest geconstateerd op de zolder. De gemeente is geïnformeerd en er is gelijk een lucht- en risicobeoordeling (NEN 2991) uitgevoerd. De uitkomsten hiervan waren positief. Hierop is een spoedaanvraag ingediend bij de gemeente. Er is door de gemeente een krediet van € 140.000,- beschikbaar gesteld. De sanering is in de zomer van 2013 uitgevoerd en heeft geen gevolgen voor de schoolgaande kinderen gehad.

Risico's en toekomstige ontwikkelingen

Actualisatie van meerjaren onderhoudsplannen en nieuwe voorschriften omtrent installaties en ARBO leiden tot kostenverhoging die op de kleine scholen niet in verhouding staat tot de rijksbijdrage daarvoor. Daarnaast krijgen scholen door leerlingendaling te maken met een lagere lokaalvergoeding. Indien het niet mogelijk is om betalende externe medegebruikers c.q. huurders te vinden, wordt overgegaan tot het afsluiten van lokalen. Dit betekent lagere energie- en schoonmaaklasten.

Aan de hand van een analyse van de huisvestingslasten over 2013 is in overleg met de clusterdirecteuren gesproken over een plan van aanpak inzake kostenbeheersende en kostenbesparende maatregelen. In 2014 wordt dit plan verder uitgewerkt en verwachten we de eerste besparingen te kunnen realiseren.

In het laatste kwartaal van 2013 is deelgenomen aan een 'gratis' energie(beheersing)project van OSGMetrium in samenwerking met Coresta. Met de gratis energie- en leegstandsmeting wordt energieverbruik en leegstand van de scholen inzichtelijk gemaakt en zien we direct waar besparingen mogelijk zijn. Ook deze resultaten worden in het eerste kwartaal van 2014 verwacht.

Daarnaast is de wens uitgesproken om het contractbeheer opnieuw op te zetten. Hiervoor is het bedrijf Expense Reduction Analysts (ERA) ingeschakeld die na het opstellen van een pre-auditrapport in augustus 2013 opdracht heeft gekregen om (contract)kosten te analyseren en besparingen te realiseren. ERA is gestart met een onderzoek naar de inkoop van energie. Primus streeft er naar om per 1 juli 2014 een nieuw energiecontract af te sluiten.

Doordecentralisatie huisvesting

Op 1 januari 2015 komt er een wetswijziging waarbij de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud en aanpassingen Primair Onderwijs (PO) overgaat van gemeenten naar schoolbesturen. Vanaf 1 januari 2015 zijn schoolbesturen in het PO volledig verantwoordelijk voor het buitenonderhoud en aanpassingen van schoolgebouwen. De impact hiervan wordt nauwkeurig gevolgd.

Aanbesteding accountantswerk

Medio 2013 is een onderhandse aanbesteding voor het uitvoeren van controlewerkzaamheden inzake de jaarrekening en de bekostiging vanuit het Ministerie van OCW uitgevoerd.

Door de interne adviesgroep 'Aanbesteding accountantswerk' is een programma van eisen opgesteld en zijn vijf accountantskantoren uitgenodigd om een offerte uit te brengen. De adviesgroep, bestaande uit één lid van het algemeen bestuur, de Directeur-Bestuurder en de controller, heeft een gunningsadvies aan het voltallige bestuur van de stichting geformuleerd. Het toezichthoudend bestuur heeft op voordracht van de adviesgroep de opdracht gegund aan Van Ree Accountants.

Overzicht gerealiseerde doelen

- Leegstaande lokalen worden zoveel als mogelijk verhuurd of ingezet voor maatschappelijke doeleinden waar vervolgens het onderwijs haar voordeel mee doet (bijvoorbeeld: kunstenaar in de school).
Mede door de economische crisis lukt dit niet bij alle leegstaande lokalen.
- Het preventief dagelijks gebouwenonderhoud is onder de verantwoordelijkheid van de clusterdirecteuren gebracht.
- De scholen en het stafbureau beschikken over uitstekende technische voorzieningen ten behoeve van het maximaal in kunnen zetten van ICT mogelijkheden.
- Duurzaamheid wordt expliciet meegenomen in het programma van eisen voor nieuwbouw, renovatie, binnenklimaat en energiebesparing.
- De asbestsanering is afgerond.
- De nieuwbouw in Langweer (IKC) en Joure Zuid (brede school) zijn opgestart. De oplevering van beide scholen staat gepland in 2014.
- Het hoofdgebouw van de Brêge is functioneel aangepast.
- De onderhandse aanbesteding accountantscontrole is afgerond.

Financiën

Inleiding

Na de invoering van de lumpsumbekostiging in 2006 hebben schoolbesturen meer beleidsvrijheid gekregen over de inzet van financiële middelen. De lumpsum wordt op schoolniveau berekend en op stichtingsniveau uitgekeerd. Bij de verdeling van de lumpsumvergoeding over de scholen hanteert Primus een verdeelmodel waarbij de lumpsumvergoeding nagenoeg geheel ter beschikking van de school staat. Primus hanteert het uitgangspunt dat de verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie worden gelegd. Het stafbureau is daarbij faciliterend. Bij het budgetbeheer door de clusterdirecteur en de ondersteuning daarbij door het stafbureau wordt gebruik gemaakt van moderne ICT-hulpmiddelen.

Financiële kaders

Financieel management is het geheel van activiteiten, processen en spelregels dat ervoor moet zorgen dat een organisatie de beschikbare middelen zo inzet, dat zij haar doelstellingen behaalt. Primus heeft in 2013 belangrijke stappen gezet in het realiseren van goed financieel management. Er is een duidelijke koppeling gelegd tussen financiën en het realiseren van doelen. Dit beleid wordt in 2014 en volgende jaren verder inhoud gegeven. De ambitie van Primus is uiteindelijk die van volledig management control.

Om de inhoudelijke doelen blijvend te kunnen realiseren en de continuïteit van de organisatie te waarborgen is het van groot belang een aantal afspraken te maken over minimumwaarden van een aantal belangrijke financiële kengetallen. Bij de opstart van de lumpsum en later door de commissie Don zijn hierover een aantal belangrijke afspraken gemaakt. Samen met de resultaten van een vorig jaar gehouden risicoanalyse zijn door Primus een aantal streefwaardes gedefinieerd. U treft ze hieronder aan.

Financiële kengetallen

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het Eigen vermogen en het Totale vermogen en verschaft inzicht in de financieringsopbouw en geeft aan in hoeverre aan de verplichtingen op de langere termijn kan worden voldaan. Conform het advies van de Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen 2009, ook wel de Commissie Don genoemd, is de minimumwaarde op 20% gesteld.

Weerstandsvermogen

In 2013 zijn door een extern bureau de belangrijkste risico's in kaart gebracht. Door Primus is besloten om voor de geconstateerde risico's en een aantal moeilijk te kwantificeren restrisico's een minimale buffer aan te houden van tenminste 15%.

Kapitalisatiefactor (KF)

Het weerstandsvermogen is door het ministerie van OCW, op advies van de Commissie Don, vervangen door het kengetal 'Kapitalisatiefactor'. Een te hoge kapitalisatiefactor zou er op kunnen duiden dat een deel van het kapitaal van een organisatie niet of niet efficiënt wordt benut voor de vervulling van haar taken. De totale baten voor onze organisatie bedragen circa € 7.300.000,-. Daarmee is Primus volgens de criteria van de Commissie Don een kleine organisatie. Rekening houdend met het advies van de Commissie Don wordt door Primus een bovengrens van 50% gehanteerd.

Liquiditeit

De liquiditeit geeft de verhouding aan tussen de vlottende activa en de kortlopende schulden. Het geeft aan in welke mate onze stichting op de korte termijn aan haar kortlopende schulden kan voldoen. Door Primus is een streefwaarde vastgesteld van 1,3.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft via een percentage aan of er sprake is van een positief of een negatief exploitatieresultaat. Voor Primus is de rentabiliteitseis nihil, mits het weerstandsvermogen op peil is. Anders gezegd: er wordt geen winst nagestreefd zolang er een voldoende buffer is voor onvoorziene risico's.

Kengetal	Berekeningswijze	Landelijke benchmarks	Minimum waarde	2010	2011	2012	2013
Solvabiliteit	Eigen vermogen / totaal vermogen	63%	20%	41%	40%	43%	52%
Weerstands-vermogen	Eigen vermogen -/- waarde MVA / totale baten		15%	11%	10%	15%	20%
Kapitalisatie-factor (Kf)	(Balanstotaal -/- boekwaarde gebouwen en terreinen) / totale baten	44%	Bovengrens Cie. Don 60% Primus 50%	51%	50%	54%	57%
Liquiditeit	Vlottende activa / kortlopende schulden	1,5	0,5 – 1,5	2,3	2,9	2,8	3,3
Rentabiliteit	Exploitatieresultaat + rente / totale vermogen		0%	-1,0%	-1,3%	2,8%	6,4%

Treasury

Het treasurybeleid van het bestuur is primair gericht op het beheeren van de financiële risico's en secundair op het reduceren van financieringskosten. De primaire doelstelling van het bestuur is vastgelegd in de statuten. Als gevolg hiervan is het financieren en beleggen ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling.

De algehele doelstelling voor de treasuryfunctie is dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt. Dit wordt in de volgende doelstellingen en voorwaarden gesplitst:

- Liquiditeit op korte en lange termijn
- Lage financieringskosten
- Risicomijdende beleggingen
- Kosteneffectief betalingsverkeer
- Inzet rente-instrumenten

In het treasurystatuut worden kaders en randvoorwaarden beschreven ten aanzien van het opnemen en uitzetten van gelden, alsmede de financiële organisatie en de daarmee samenhangende verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Het treasurystatuut is in 2010 geactualiseerd op basis van gewijzigde wet- en regelgeving en is in 2011 geformaliseerd. In het treasurystatuut is rekening gehouden met de door het Ministerie van OCW voorgeschreven regeling 'Beleggen en Belenen'.

Voor beleggingen geldt dat de instanties waarbij belegd wordt tenminste een AA-rating van minimaal twee rating-bureaus dienen te hebben indien de looptijd van de belegging drie maanden of langer bedraagt. Indien de looptijd korter dan drie maanden bedraagt, dient er tenminste een A-rating afgegeven te zijn.

Om te bepalen welk deel van de liquide middelen tijdelijk overtollig is, wordt gebruik gemaakt van een liquiditeitsbegroting. De liquiditeitsprognose geeft aan dat Onderwijsgroep Primus de komende jaren voldoende liquide middelen ter beschikking zal hebben. Gedurende het jaar vindt periodiek overleg plaats met het Algemeen bestuur en de banken over de liquiditeit, de beleggingsportefeuille en de rente-instrumenten.

De bevindingen maken onderdeel uit van de integrale managementrapportage.

Er is in 2013 gebruik gemaakt van deposito's en spaarrekeningen. Zowel de saldi op de deposito's als op de spaarrekeningen waren dagelijks opvraagbaar.

Bruidsschat

Primus heeft in 2012 voor het laatst een bijdrage van de gemeente Skarsterlân met betrekking tot de bruidsschatregeling ontvangen.

Beknorte analyse van het resultaat

Een uitgebreide analyse van het resultaat vindt u in het onderdeel Jaarrekening van dit jaarverslag.

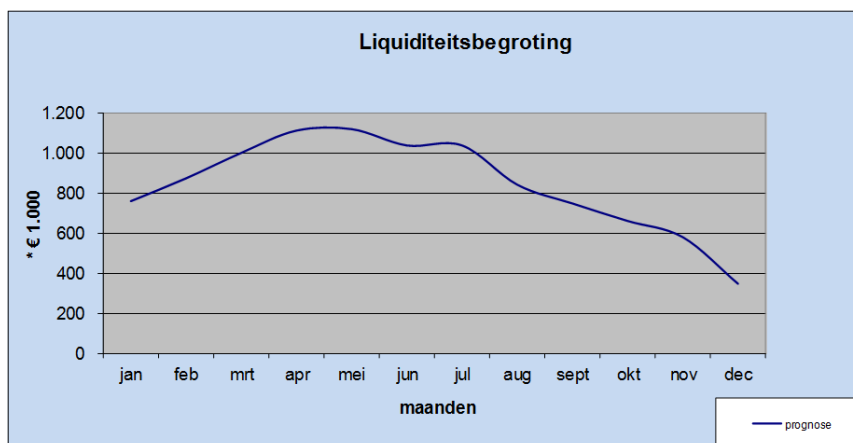
Over 2013 was een tekort begroot van € 73.667,-. Het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2013 bedraagt € 473.790,- positief. Een verschil ten opzichte van de begroting van € 547.457,-.

Dit verschil wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de extra rijksbijdrage van € 246.075,- die wij in december van het ministerie hebben ontvangen in het kader van het Herfstakkoord en het Nationaal Onderwijs Akkoord (NOA). Het resterende verschil heeft vooral te maken met hogere rijksbijdragen in verband met prijscompensatie, de vrijval van Prestatieboxgelden, Tenderregeling werkplekken en lagere lasten dan begroot voor schoolbegeleiding, scholing en deskundigenadvies.

Liquiditeitsbegroting 2014

De liquiditeitsbegroting geeft informatie over de te verwachten ontvangsten en uitgaven per maand, alsmede de omvang van de liquide middelen. Door het betaalritme van het ministerie bij de uitbetaling van de maandelijkse subsidies ontstaat een stijging van de liquiditeit in de eerste vijf maanden van het jaar. In de maanden daarna neemt de omvang van de liquide middelen gestaag af. De geplande investeringen in leermiddelen, ICT en meubilair zijn circa € 135.000,- hoger dan de begrote afschrijvingslasten daarvoor. Dit heeft met name te maken met de inrichting van de nieuwe fusieschool en 't Swannestee. Ook voor het grootonderhoud zijn in 2014 meer uitgaven gepland dan gemiddeld. De werkelijke uitgaven zijn circa € 115.000,- hoger dan de gemiddelde dotatie naar de voorziening onderhoud. De omvang van de dotaties aan de onderhoudsvoorziening zijn bepaald aan de hand van de meerjaren onderhoudsplannen van 2012.

De meest recente onderhoudsplannen opgesteld door LindHorst in het najaar van 2013, vragen een hogere onderhoudsinvestering. In de loop van 2014 zal de dotatie

opnieuw worden berekend nadat ook de effecten van de doordecentralisatie van het buitenonderhoud en aanpassingen bekend zijn. Daarnaast zullen reeds eerder ontvangen subsidies voor jonge leerkrachten, Boppeslach en 1-Zorgroute in 2014 worden besteed. Voor dit onderdeel is in de liquiditeitsbegroting rekening gehouden met een bedrag van circa € 175.000,-.

De begroting 2014 heeft een positief resultaat van € 94,-. De totale afname van de liquide middelen is begroot op ruim € 410.000,-. Het saldo 'Liquide middelen per 1 januari 2014' van de BNG-betalrekening bedraagt € 757.833,-. Daarnaast zijn er tijdelijk overtollige liquiditeiten weggezet op deposito's en spaarrekeningen. De saldi van de deposito's en spaarrekeningen bedragen per 1 januari 2014 ad. € 2.147.914,-.

Overzicht gerealiseerde doelen

- De administratieve last is verminderd door verdere automatisering en effectiever inrichten van onze werkprocessen.
- Er zijn belangrijke stappen gezet in de planning en control cyclus. Op diverse onderdelen komen inhoud en financiën samen. Dit beleid wordt de komende jaren verder uitgebouwd.
- Daar waar wet- en regelgeving dat aangeeft, wordt Europees aanbesteed.
- De financiële kengetallen voldoen aan de streefwaarden van het bestuur.

Risicoparagraaf

Inleiding

Onderwijsgroep Primus hecht veel waarde aan het verkrijgen van een goed zicht op de risico's van de organisatie. Daarom is in 2013 opnieuw een risicoscan uitgevoerd. De vorige scan dateerde uit 2010 en had vooral een financieel karakter. Door veranderingen in onze organisatie, maatschappelijke ontwikkelingen, onderzoekresultaten van de Commissie Don over vermogensbeheer en risicobeheersing in het algemeen, was een nieuwe analyse noodzakelijk.

Deze nieuwe risicoscan is gebaseerd op INK. Het INK-model werkt volgens een zogenaamde expertbenadering en stelt kennisontwikkeling en -deling centraal en voorziet in methoden voor het evalueren van de kwaliteit van een organisatie.

Rekening houdend met eigen normen en die van de commissie Don heeft deze risicoanalyse ook een berekening gemaakt van de minimale reservepositie van Primus.

Risicoprofiel

Door de onderzoekers is het risicoprofiel van Primus als gemiddeld beoordeeld. De onderwijsresultaten zijn voldoende, de tevredenheid van de stakeholders is goed, de financiële jaarresultaten zijn goed en de vermogenspositie is goed.

Door de onderzoekers wordt in verband met de recente reorganisatie een tijdelijk hoog risico toegekend aan leiderschap. Primus was zich bewust van dit risico en heeft direct maatregelen getroffen om dit risico te verkleinen. Er zijn extra middelen uitgetrokken voor scholing, coaching, het faciliteren van locatie-aanspreekpunten en het organiseren van administratieve ondersteuning.

Gelet op het risicoprofiel wordt door de onderzoekers op de middellange termijn een risicobuffer geadviseerd van ruim € 2.000.000,-. Rekening houdend met de adviezen uit deze risicoscan hanteert Primus een minimale buffer in de vorm van een weerstandsvermogen van 15%.

Planning & control

Een goede planning en control is er op gericht om de doelstellingen van de organisatie te realiseren. De instrumenten van planning (sturing) zoals het Strategisch Beleidsplan, de meerjaren begroting en de liquiditeitsbegroting zijn gericht op het sturen en richting geven aan de organisatie. De instrumenten van de control (beheersing) zoals de tussentijdse voortgangsrapportages, kwartaalrapportages en de financiële jaarrekening zijn bedoeld om de voortgang van de plannen te meten en indien nodig bij te sturen. Op dit gebied zijn de afgelopen jaren belangrijke resultaten geboekt. Periodiek worden managementgesprekken gevoerd. De Directeur-Bestuurder en de controller voeren twee keer per jaar een gesprek met alle clusterdirecteuren afzonderlijk over de behaalde resultaten, zowel inhoudelijk als financieel. Speerpunt van beleid voor de komende jaren is een meer integrale benadering van de planning en control, waarbij meer aandacht zal worden gegeven aan de samenhang tussen onderwijs, personeel, huisvesting en financiën.

Onderwijskwaliteit

De inspectie beoordeelt geen enkele school van Primus als zwak. Daarmee is de belangrijkste doelstelling van Primus gehaald.

Passend onderwijs

Met ingang van 1 augustus 2014 wordt Passend onderwijs ingevoerd. Vanaf die datum moeten scholen een Passend onderwijsaanbod bieden voor alle leerlingen die bij een school worden aangemeld of zijn ingeschreven. Om de zorgplicht te kunnen realiseren is samenwerking belangrijk. In de provincie Friesland is gekozen voor één

samenwerkingsverband. De bekostiging van Passend onderwijs loopt in principe via dit samenwerkingsverband. Veel van de door het rijk aangekondigde bezuinigingen op Passend onderwijs zijn geschrapt.

De vorming van een dergelijk samenwerkingsverband in Friesland loopt volgens planning. Primus staat positief tegenover Passend onderwijs, maar realiseert zich terdege dat de invoering ervan grote invloed heeft op de eigen bedrijfsvoering. In de loop van 2014 zullen de financiële consequenties voor Primus inzichtelijk worden.

Personele risico's

Het grootste financiële risico wordt gevormd door het ontstaan van verschillen tussen de bekostiging en de werkelijke personele lasten. Prijsverschillen ontstaan door stijging van de loonkosten die niet of niet geheel door de rijksoverheid worden gecompenseerd. Hoeveelheidsverschillen ontstaan door boventalligheid in de personele bezetting. Het natuurlijk verloop van het personeel is minder sterk dan de afname van het leerlingenaantal als gevolg van de krimp en ontgroening in onze regio. Als afvloeiingsregeling hanteert Primus ontslagbeleid. Door middel van plaatsing in het RDDF (Risicodragend deel van de formatie) kan boventallig personeel ontslagen worden. Door goed en tijdig anticiperen op de krimp is RDDF-plaatsing tot een minimum beperkt.

Materiële financiële risico's

Voor de materiële instandhouding van de scholen ontvangt Primus een genormeerde vergoeding van het rijk. Diverse landelijke onderzoeken hebben aangetoond dat de werkelijke lasten de genormeerde vergoeding sterk overschrijden. Op de energielasten zijn de tekorten meer dan 50%. Door de krimp wordt dit effect versterkt. Minder leerlingen betekent minder inkomsten. Minder leerlingen leiden echter niet direct – en niet even sterk – tot minder kosten. Het afstoten van een lokaal of verhuren van een leegstaand lokaal is zeker in een periode als het economisch tegenzit niet eenvoudig.

In control statement

Met dit 'in control statement' verklaart Onderwijsgroep Primus dat hun bedrijfsvoering redelijk op orde is. De risicoanalyse heeft in belangrijke mate bijgedragen aan het inzichtelijk krijgen van de risico's. Binnen een bepaalde bandbreedte zijn de risico's bekend. Voor een aantal restrisico's is voldoende buffervermogen aanwezig om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen. In de continuïteitsparagraaf hierna staan een aantal maatregelen die er toe moeten leiden dat de organisatie volledig 'in control' raakt.

Continuïteitsparagraaf

Inleiding

Vanaf het verslagjaar 2013 is de opname van een zogeheten continuïteitsparagraaf in het jaarverslag verplicht. Het doel daarvan is om inzicht te verschaffen in de wijze waarop een bestuur omgaat met de financiële gevolgen van het gevoerde beleid en welke consequenties dit heeft voor de komende jaren. Met deze pagina willen wij informatie verschaffen over de financiële situatie van de Onderwijsgroep Primus over de komende drie jaar. Wij maken daarbij gebruik van de door het ministerie geadviseerde 'Gegevenset continuïteitsparagraaf'.

Algemeen

Onderwijsgroep Primus onderschrijft het belang van een goed inzicht in de financiële consequenties van het ingezette beleid. In de meerjaren begroting is de toekomstvisie vertaald naar meerjaren exploitatieresultaten. Via een risicoanalyse is inzicht verkregen in de belangrijkste risico's van de organisaties. Een belangrijk risico wordt daarbij gevormd door de onzekerheid over het structurele karakter van de extra middelen die door het ministerie zijn aangekondigd via het Herfstakkoord en NOA. Wij volgen daarbij het advies van de PO-Raad om voorzichtig om te gaan met de inzet van deze extra middelen.

Het afgelopen jaar is veel tijd geïnvesteerd aan de inrichting van het One-tier bestuursmodel. Het bestuur is geschoold zodat zij nu en in de toekomst haar gescheiden taak als bestuurder en toezichthouder goed kan uitvoeren. In de voorgaande hoofdstukken is uitgebreid aandacht besteed aan de wijze waarop good-governance en risicomanagement in onze bedrijfsvoering is ingebed. In de hoofdstukken over de beleidsdomeinen onderwijs, personeel, huisvesting en financiën is uitgebreid stilgestaan bij de gerealiseerde doelen en de ambities voor de toekomst.

Gegevenset continuïteitsparagraaf

Personele bezetting per jaar

Kengetal	Berekeningswijze	2013	2014	2015	2016
Personele bezetting in FTE	Management / directie	6,4	4,1	4,0	4,0
	Onderwijzend personeel	67,4	65,0	62,5	59,9
	Overige medewerkers	5,7	6,0	5,4	5,4
Leerlingenaantallen	Op teldatum 1 oktober	1.113	1.111	1.020	972

Toelichting:

De weergegeven leerlingenaantallen zijn inclusief de leerlingen van It Kampke; deze school zal vanaf 1-8-2014 formeel onderdeel gaan uitmaken van Primus. De gemiddelde jaarlijkse afname van het leerlingenaantal bedraagt circa 6%. De personele bezetting van het management en directie neemt de komende jaren het sterkst af, namelijk met gemiddeld ongeveer 11%. De relatief geringste afname betreft het onderwijzend personeel. Deze neemt naar verwachting met circa 4% gemiddeld per jaar af.

De definitieve prognose van de personele bezetting is sterk afhankelijk van de mate waarin de afspraken binnen het Herfstakkoord en NOA door het ministerie worden omgezet in vaststaand beleid.

Meerjarenbegroting

Staat raming van baten en lasten

Baten	2013	2014	2015	2016
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	6.978.426	6.886.756	6.475.006	6.256.569
3.2 Overige overheidsbijdragen	150.936	83.892	39.295	29.200
3.5 Overige baten	203.373	230.236	384.856	387.263
Totaal baten	7.332.735	7.200.884	6.899.157	6.673.032

Lasten	2013	2014	2015	2016
4.1 Personele lasten	5.563.509	5.839.967	5.587.000	5.361.539
4.2 Afschrijvingen	213.266	171.577	184.345	186.345
4.3 Huisvestingslasten	466.641	498.930	485.780	485.780
4.4 Overige instellingslasten	651.751	723.816	670.700	670.700
Totaal lasten	6.895.167	7.234.290	6.927.825	6.704.364
Saldo baten en lasten	437.568	-33.406	-28.668	-31.332
Financiële baten	37.402	34.000	33.951	33.086
Financiële lasten	1.180	500	500	500
Exploitatieresultaat	473.790	94	4.783	1.254

Toelichting:

Het meerjarig financieel beleid van Primus is erop gericht om jaarlijks een sluitende begroting op te stellen. De financiële kengetallen zijn op orde, maar bieden geen ruimte tot verregerende investeringen vanuit de reserves. Nieuw beleid wordt vooral gefinancierd via vrijval van middelen; het stellen van de juiste prioriteiten is daarbij belangrijk.

Balans per 31 december

Activa (bedragen x € 1.000,-)	2013	2014	2015	2016
Vaste activa				
Mat. vaste activa	775	888	944	997
Fin. vaste activa	3	7	7	7
Totaal vaste activa	778	895	951	1.004
Vlottende activa				
Vorderingen	482	454	454	454
Liquide middelen	2.906	2.537	2.489	2.439
Totaal vlottende activa	3.388	2.991	2.943	2.893
Totaal activa	4.166	3.886	3.894	3.897

Passiva (bedragen x € 1.000,-)	2013	2014	2015	2016
Eigen vermogen	2.184	1.636	1.644	1.647
Voorzieningen	960	1.103	1.103	1.103
Kortlopende schulden	1.022	1.147	1.147	1.147
Totaal passiva	4.166	3.886	3.894	3.897

Toelichting:

Omdat het meerjarig financieel beleid gericht is op een sluitende begroting worden ook in de balans geen grote verschuivingen verwacht. Alleen de geplande investeringen zullen de komende jaren groter zijn dan de afschrijvingen daarop. Hierdoor zullen de liquide middelen afnemen.

(Verkorte) Jaarrekening

In dit Jaarverslag is een verkorte versie van de Jaarrekening opgenomen. De belangrijkste documenten zoals de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn onverkort in dit verslag verwerkt. Om de leesbaarheid van de Jaarrekening te vergroten is er voor gekozen om de toelichtingen op de exploitatie en de balans, evenals de informatie uit diverse bijlagen verkort op te nemen in dit Jaarverslag.

Voor de verantwoording naar het ministerie maken we gebruik van de verplichte inrichting van de Jaarrekening. De volledige Jaarrekening kunt u downloaden via onze website www.ogprimus.nl.

Balans per 31 december 2013

	31 december 2013		31 december 2012	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	1		1	
Inventaris en apparatuur	460.704		415.073	
Leermiddelen	313.699		303.877	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	972		1.285	
		775.376		720.236
Financiële vaste activa				
Huurgarantie		3.110		7.056
		778.486		727.292
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	21.332		5.632	
Ministerie van OCW	330.371		346.421	
Overige vorderingen	99.567		93.301	
Overlopende activa	31.146		8.956	
		482.416		454.310
Liquide middelen		2.905.702		2.778.363
		3.388.118		3.232.673
		4.166.604		3.959.965

Staat van baten en lasten over 2013

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
	€	€	€
Baten			
Rijksbijdragen Ministerie van OCW	6.978.426	6.544.804	6.705.477
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	150.936	125.981	345.249
Overige baten	203.373	162.266	264.142
Totaal baten	7.332.735	6.833.051	7.314.868
Lasten			
Personeelslasten	5.563.509	5.508.399	5.896.755
Afschrijvingen	213.266	245.559	194.266
Huisvestingslasten	466.641	458.718	459.815
Overige lasten	651.751	726.042	612.144
Totaal lasten	6.895.167	6.938.718	7.162.980
Saldo baten en lasten	437.568	-105.667	151.888
Financiële baten en lasten	36.222	32.000	50.265
Resultaat	473.790	-73.667	202.153
Nettoresultaat	473.790	-73.667	202.153

Kasstroomoverzicht over 2013

	2013		2012	
	€	€	€	€
Kasstroom uit bedrijfsoperaties				
Resultaat		437.568		151.888
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen		213.266		194.266
- Mutaties voorzieningen		-142.994		-146.834
Veranderingen in vlottende middelen				
- Vorderingen		-28.106		-15.520
- Schulden		-124.170		105.849
		<u>355.564</u>		<u>289.649</u>
Ontvangen interest	37.402		52.651	
Betaalde interest	<u>-1.180</u>		<u>-2.386</u>	
		36.222		50.265
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-268.398		-115.950	
Afronding	-8		-	
Overige investeringen in financiële vaste activa	<u>3.946</u>		<u>-</u>	
		-264.460		-115.950
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Afrondingsverschil eigen vermogen		13		-3
Mutatie liquide middelen		<u>127.339</u>		<u>223.961</u>
Beginstand liquide middelen	2.778.363		2.554.401	
Mutatie liquide middelen	<u>127.339</u>		<u>223.962</u>	
Eindstand liquide middelen		<u>2.905.702</u>		<u>2.778.363</u>
Samenstelling liquide middelen				
	2013		2012	
	€	€	€	€
Liquide middelen per 1 januari	2.778.363		2.554.401	
Mutatie liquide middelen boekjaar	<u>127.339</u>		<u>223.962</u>	
Liquide middelen per 31 december		<u>2.905.702</u>		<u>2.778.363</u>

Samenvatting toelichtingen en bijlagen

Toelichting op de exploitatierekening

Het gerealiseerde resultaat over 2013 bedraagt € 473.790,- positief. Dit resultaat is € 547.457,- gunstiger dan het begrote tekort van € 73.667,-. Het positieve resultaat over 2012 bedroeg € 202.153,-.

Beknpte exploitatierekening (bedragen x € 1.000,-)				
	2013			2012
	Begroot	Realisatie	Verschil	Realisatie
Baten	6.833	7.333	500	7.315
Lasten personeel	-5.508	-5.564	-56	-5.897
Lasten materieel	-1.431	-1.331	100	-1.266
Financiële baten en lasten	32	36	4	50
Resultaat	-74	474	548	202

Het positieve resultaat ten opzichte van de begroting wordt voor grofweg de helft verklaard door de onverwachte uitkering van het ministerie inzake het Herfstakkoord en het Nationaal Onderwijsakkoord (NOA). Deze beide aanvullende en niet begrote inkomsten zijn ontvangen in december 2013; in totaal komt hiervan circa € 246.000,- ten gunste van het boekjaar 2013. Het resultaat exclusief bovengenoemde meevaller bedraagt circa € 228.000,- positief.

De baten nader toegelicht (bedragen x € 1.000,-)				
	2013			2012
	Begroot	Realisatie	Verschil	Realisatie
Baten				
Rijksbijdragen OCW	6.545	6.978	433	6.705
Overige overheidsbijdragen	126	151	25	345
Overige publieke baten	162	204	42	265
Totaal	6.833	7.333	500	7.315

De rijksbijdragen OCW zijn € 433.622,- hoger dan begroot. Dit wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de hiervoor genoemde meevaller vanuit herfstakkoord en NOA ad € 246.075,-.

Daarnaast worden de hogere rijksbijdragen verklaard door een stijging van de reguliere personele lumpsum als gevolg van indexatie van de bekostiging (prijscompensatie). Dit leverde circa € 72.000,- aan extra baten op.

Tot slot waren de verantwoorde inkomsten voor de Prestatiebox circa € 112.000,- hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat een deel van deze inkomsten in voorgaande jaren op de balans is gezet en in 2013 is vrijgevallen.

De stijging van de post Overige overheidsbijdragen ad € 24.955,- wordt vooral veroorzaakt door de vrijval (wegens besteding) van de subsidie Boppeslach van de Provincie Fryslân. Een beperkt deel heeft betrekking op iets hogere ontvangsten van de gemeente.

De Overige baten zijn € 41.107,- hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door inkomsten in het kader van detachering ad € 14.000,- en de tenderregeling werkplekken ad € 17.000,-.

De lasten personeel nader toegelicht (bedragen x € 1.000,-)				
	2013			2012
	Begroot	Realisatie	Verschil	Realisatie
Personele lasten				
Lonen en salarissen	5.174	5.393	219	5.641
Overige personele lasten	334	171	-163	256
Totaal	5.508	5.564	56	5.897

De lonen en salarissen zijn € 218.489,- hoger dan begroot. De reguliere loonkosten lopen exact in de pas met de begroting; de overschrijding is ontstaan doordat Primus heeft willen anticiperen op de stijging van de personele baten en ervoor gekozen heeft extra personeel in te zetten via payroll, zodat dit niet leidt tot personele verplichtingen in de toekomst.

De Overige personele lasten zijn € 164.139,- lager dan begroot. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat de € 70.000,- aan kosten voor schoolbegeleiding die begroot waren, niet gemaakt zijn. Daarnaast waren de kosten voor nascholing € 58.000,- lager dan begroot en vielen de kosten voor de bedrijfsgezondheidszorg € 13.000,- lager uit dan begroot. Dat de personele lasten over 2013 ruim lager zijn dan in 2012 is een logisch gevolg van de reorganisatie.

De lasten materieel nader toegelicht (bedragen x € 1.000,-)				
	2013			2012
	Begroot	Realisatie	Verschil	Realisatie
Materiële lasten				
Afschrijvingen	246	213	-33	194
Huisvestingslasten	459	467	8	460
Overige lasten	726	651	-75	612
Totaal	1.431	1.331	-100	1.266

De afschrijvingen zijn € 32.293,- lager dan begroot. Dit betreft vrijwel volledig lagere afschrijvingslasten op ICT-hulpmiddelen, doordat niet alle begrote investeringen zijn gedaan. De overige afschrijvingslasten waren conform de begroting.

De huisvestingslasten zijn € 7.923,- hoger dan begroot en lopen daarmee in de pas met de begroting. Op onderdelen zijn verschillende over- en onderschrijdingen te zien; zo waren de kosten voor energie en schoonmaak respectievelijk € 10.000,- en € 13.000,- hoger dan begroot, maar hier stond onder meer een lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening ad € 19.000,- tegenover.

De Overige lasten, waaronder de kosten voor inventaris en voor administratie en beheer, zijn € 73.891,- lager dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door lagere kosten voor deskundigenadvies ad € 35.000,- en lagere kosten voor leermiddelen ad € 35.000,-. De kosten voor ICT zijn daarentegen circa € 10.000,- hoger dan begroot. De rest van het verschil is opgebouwd uit diverse kleinere over- en onderschrijdingen.

De financiële baten en lasten nader toegelicht (bedragen x € 1.000,-)				
	2013			2012
	Begroot	Realisatie	Verschil	Realisatie
Financiële baten en lasten				
Financiële baten	34	37	3	52
Financiële lasten	2	1	1	2

De financiële baten en lasten stemmen nagenoeg exact overeen met de begroting. Ten opzichte van 2012 zijn de financiële baten met bijna € 16.000,- gedaald. Dit is het directe gevolg van de dalende rentevergoedingen en een minder gunstig beleggingsresultaat uit obligaties. In de begroting was hier reeds rekening mee gehouden.

Toelichting op de balans

Een uitgebreide toelichting op de balans is opgenomen in de EFJ-Jaarrekening. De EFJ-Jaarrekening is voor de verticale verantwoording naar het ministerie een verplicht document, maar is door haar details minder geschikt voor de lezers van deze publieksversie. Voor belangstellenden is de EFJ-versie in te zien via onze website www.ogprimus.nl. In deze publieksversie beperken we ons tot een aantal in het oog springende afwijkingen.

De activazijde van de balans nader toegelicht (bedragen x € 1.000,-)				
	2013		2012	
Materiële vaste activa (MVA)				
Gebouwen en terreinen	0		0	
Inventaris en apparatuur	461		415	
Leermiddelen	314		304	
Overige materiële vaste activa	1		1	
Totale waarde MVA		775		720
Financiële vaste activa		3		7
Vlottende activa				
Vorderingen		482		454
Liquide middelen		2.906		2.779
Totaal		4.166		3.960

De waarde van de materiële vaste activa is in 2013 met circa € 55.000,- gestegen. Dit wordt veroorzaakt doordat de totale investeringen hoger waren dan de gemiddelde afschrijvingen; dit was met name het geval ten aanzien van de ICT middelen.

Bij de financiële vaste activa is het van belang om te vermelden dat hieronder een huurgarantie is opgenomen; dit betreft een bankgarantie aan de verhuurder van het pand aan de Voltahof 3 te Joure waarin het stafbureau is gehuisvest.

De post vorderingen heeft vooral betrekking op overlopende posten, zoals nog te ontvangen bedragen (c.q. vooruit betaalde kosten). In vergelijking met de situatie op 31 december 2012 zijn hierin verschillende verschuivingen geweest; per saldo is deze post met circa € 28.000,- toegenomen.

Het positieve exploitatieresultaat en de in december uitbetaalde aanvullende bekostiging, verklaart de stijging van de liquide middelen.

De passivazijde van de balans nader toegelicht (bedragen x € 1.000,-)				
	2013		2012	
Eigen vermogen				
Algemene reserve	1.964		1.710	
Bestemmingsreserve	220		-	
Totaal Eigen vermogen		2.184		1.710
Voorzieningen	960		1.103	
Kortlopende schulden	1.022		1.147	
Totaal		4.166		3.960

De aanvullende rijksbijdrage heeft, naast het hiervoor genoemde effect op de liquide middelen, uiteraard ook gevolgen voor het vermogen; het positieve exploitatieresultaat is toegevoegd aan het eigen vermogen. Er is voor

gekozen om een bestemmingsreserve in te richten en hieraan de middelen te bestemmen die naar aanleiding van de Herfstakkoord-middelen nog in 2014 (en deels in 2015) zullen worden uitgegeven.

De afname van de Voorzieningen heeft met name betrekking op de reorganisatievoorziening. Als gevolg van de afwikkeling van de reorganisatie zijn deze middelen ad € 134.000,- in deze voorziening volledig onttrokken, zodat deze voorziening kan worden opgeheven. De resterende voorzieningen hebben betrekking op ambtsjubilea ad € 76.000,- en gebouwonderhoud ad € 884.000, -.

De kortlopende schulden zijn circa € 125.000,- lager dan in 2012. Dit verschil is opgebouwd uit verschillende toe- en afnames. De belangrijke afwijkingen betreffen de afnames van de post crediteuren (nog te betalen bedragen) ad € 45.000,-, de post detacheringen (nog te vergoeden kosten) ad € 34.000,- en de post nog te besteden doelsubsidies (Prestatiebox) ad € 63.000,-. Hier tegenover staat onder meer een bedrag aan nog te besteden rijksvergoeding van € 37.000,- voor het behoud van jonge leerkrachten wat betrekking heeft op het schooljaar 2014-2015.

Toelichting op verplichte bijlagen

In 2013 zijn geen personeelsleden in dienst waarvan de bezoldiging de WNT-norm te boven gaat en toegelicht dient te worden in het kader van de Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde topinkomens (WOPT).

Op het moment van vaststellen van de jaarrekening zijn er geen gebeurtenissen die het beeld van de jaarrekening beïnvloeden.

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting openbaar primair onderwijs Skarsterlân

Bijgesloten samengevatte jaarrekening bestaande uit de samengevatte balans per 31 december 2013 en de samengevatte staat van baten en lasten zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van Stichting openbaar primair onderwijs Skarsterlân per 31 december 2013. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 20 mei 2014. Desbetreffende jaarrekening en deze samenvatting daarvan, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 20 mei 2014.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van Stichting openbaar primair onderwijs Skarsterlân.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2013 van Stichting openbaar primair onderwijs Skarsterlân.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van Stichting openbaar primair onderwijs Skarsterlân per 31 december 2013 en in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2013 van Stichting openbaar primair onderwijs Skarsterlân.

Barneveld, 20 mei 2014
Van Ree Accountants BV

w.g. M.A. Rozendaal RA
Partner

Verklaring gebruikte afkortingen

ARBO	Arbeidsomstandigheden
BDOF	Bovenschools directieoverleg
BHV	Bedrijfs hulpverlening
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
CITO	Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling
DBMO	Design Build Maintain Operate
ERA	Expense Reduction Analysts
FIN	Financiële
FTE	Fulltime equivalent
GMR	Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad
HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IHP	Integraal Huisvesting Plan
IKC	Integraal Kind Centrum
IMR	Integrale Management Rapportage
INK-model	Toonaangevend managementmodel
KF	Kapitalisatiefactor
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LVS	Leerling Volg Systeem
Mat.	Materiele
MR	Medezeggenschapsraad
MT	Managementteam
MVA	Materiële Vaste Activa
NEN	Nederlandse Norm
NOA	Nationaal Onderwijs Akkoord
NSA	Nederlandse Schoolleiders Academie
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OMR	Oudergeleding medezeggenschapsraad
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
PO	Primair Onderwijs
PO-VO	Primair Onderwijs - Voortgezet Onderwijs
P&O	Personeel & Organisatie
PPS	Publiek private samenwerking
Prov.	Provincie
RDDF	Risico dragend deel van de formatie
RI&E	Risico-inventarisatie en Evaluatie
S(B)O	Speciaal (Basis)onderwijs
SBP	Strategisch Beleidsplan
SO	Speciaal onderwijs
VF/PF	Vervangingsfonds / Participatiefonds
VVE	Voorschoolse- en Vroegschoolse Educatie
WAO	Wet Arbeidsongeschiktheid
WIA	Wet Werk en Inkomen naar arbeidsvermogen
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOPT	Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens
WSNS	Weer Samen Naar School
WTF	Werktijdfactor

Colofon